

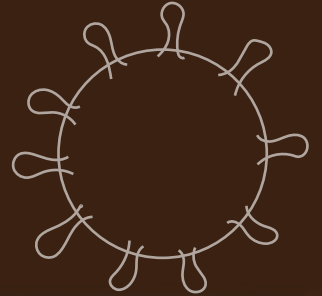

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

จุดสาร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ SSC Journal

10th year 4th issue (July - September 2020)
ปีที่ 10 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2563)

4

ชาตินิยมวัคซีนในยุคของ
โคโรนาไวรัส

5

โรคเอดส์ความร่วมมือดิจิทัล
ของสหประชาชาติ
จะสามารถช่วยให้อาณาเขต
ด้านดิจิทัลของเราดีขึ้นได้หรือไม่

6

กรณีความร่วมมือ
ด้านอวกาศระหว่าง สหรัฐฯ-ญี่ปุ่น
ในอินโด-แปซิฟิกในทางต่อสู้
กับความผันผวนด้านอวกาศของจีน

จาก การเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non – Traditional Threats : NTTs) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ำมนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกแรมแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งกลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ ไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของโลก ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงหนีไปจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ ต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 กอง คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ

ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนการผลิตรายการด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีการผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท ประกอบด้วย งานวิจัย (Research) เอกสารการศึกษาทางวิชาการ (Working Paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งจตุรัสศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Journal)

สำหรับ จตุรัสศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป

สุดท้าย นี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจตุรัสฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมท่านสามารถให้ข้อเสนอแนะมาได้ที่ admin_info@sscthailand.org หรือ www.sscthailand.org

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จตุรัสศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
(Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2562
24 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ.2537

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ :	พล.อ.ต. ภูมิใจ	เลขสุนทรการ
รองผู้อำนวยการ :	พ.อ. บัณฑิต	บำเรอราช
:	พ.อ. ประเทือง	ปิยะโพธิ์
กองผู้อำนวยการ :	น.อ. ไชยา	ออกแดง
:	น.อ.หญิง จุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
:	พ.อ. สุทัศน์	คร่ำในเมือง
:	พ.ท.หญิง วาทีณี	ดิงสมบัติยุทธ
:	ร.ต.หญิง ธาราทิพย์	กัลยาณมิตร
:	ร.ต.หญิง ภิรัชญา	อุไรรัตน์
:	จ.อ.หญิง สุวิมล	สารโกศล พรนวม
:	น.ส.ปานิสรา	เทียนอ่อน
:	น.ส. ปุณณภา	โชติรัตน์ชาวี
:	น.ส. สิริภัทร	เทียมพัฒน์
ศิลปกรรม :	จ.อ. ชาญชัย	วังวงศ์
:	นาง กัญฉนิพร	มหาวรากุล
:	น.ส. จิตติยา	ก้านบัวแก้ว
:	น.ส. พิมพ์อชิตา	อัครเมธายุทธ

บทนำ

สารบัญ

ส่วนที่ 1 การติดตามงานวิชาการ หน่วยงานคลังสมองที่สำคัญ (Think tank monitor)

1. ชาดินิยมวัคซีนในยุคของโคโรนาไวรัส 4
2. การสร้างระบบที่มีส่วนร่วมมากขึ้นของธรรมาภิบาลโลก 4
3. โรดแมพความร่วมมือดิจิทัลของสหประชาชาติ
จะสามารถช่วยให้อนาคตด้านดิจิทัลของเราดีขึ้นได้หรือไม่ 5
4. ความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับแนวริเริ่มความมั่นคงทางชีวภาพแห่งชาติ 6
5. กรณีความร่วมมือด้านอวกาศระหว่าง สหรัฐฯ-ญี่ปุ่นในอินโด-แปซิฟิก
ในการต่อสู้กับความผันด้านอวกาศของจีน 6
6. การโต้เถียงระหว่างอินโดนีเซียกับจีนในกรณีทะเลจีนใต้:
ซึ่งอาจเป็นการหยุดยั้งลัทธิแผ่ขยายอิทธิพลของจีน 7
7. กฎบัตรอินโด-แปซิฟิก การกลับไปสู่พื้นฐานของระเบียบภูมิภาค 8
8. ความสำคัญของแม่น้ำโขงต่ออาเซียน ในมุมมองจากเวียดนาม 9
9. ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของเยอรมันกับการสร้างการมีส่วนร่วม 10
10. RCEP จะวาดแผนที่เศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ของอินโด-แปซิฟิกขึ้นมาใหม่ 11

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ

1. สถานการณ์ภายในประเทศไทย 12
2. สถานการณ์ภายในประเทศฟิลิปปินส์ 13
3. สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา 14
4. สถานการณ์ภายในประเทศเวียดนาม 15
5. สถานการณ์ภายในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) 16
6. สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์ 17
7. สถานการณ์ภายในอินโดนีเซีย 18
8. สถานการณ์ความตึงเครียดแนวชายแดน จีน-อินเดีย 18
9. สถานการณ์การก่อการร้าย 19
10. สถานการณ์ภายในสหรัฐอเมริกา 20
11. สถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ในประเทศอินเดีย 21
12. สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย 22
13. สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป 23

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 24
2. การประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 25
3. การประชุมทางวิชาการ “SSC Academic Day” 26
4. การประชุมแลกเปลี่ยนทางวิชาการระหว่างศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กับสถาบัน
China Institutes of Contemporary International Relations (CICIR) สปจ. 26

ชาตินิยมวัคซีนในยุคของโคโรนาไวรัส

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังกรชัย นนุกักดี

สถาบัน RUSI ซึ่งเป็น Think Tank ของอังกฤษได้อธิบายถึง “ชาตินิยมวัคซีนในยุคของโคโรนาไวรัส” สรุปได้ดังนี้

การตื่นตัวทางวิทยาศาสตร์ในการค้นคว้าวัคซีน COVID-19 ยังดำเนินต่อไป ขณะที่โลกรอคอยการมาของวัคซีนดังกล่าว ท่ามกลางกระแสของ “การกีดกันทางการแพทย์” และ “ชาตินิยมวัคซีน” ที่กำลังก่อตัวขึ้น ความจริงที่ว่าวัคซีนมากกว่า 100 ตัวอย่าง อาจมีเพียงร้อยละ 10 ของตัวอย่างที่สามารถนำไปพัฒนาต่อได้ แสดงให้เห็นว่าการมีวัคซีนที่ใช้งานได้จริง อาจต้องใช้เวลาหลายปี โดย บ. Novartis ประเมินว่าอาจใช้เวลา 1.5-2 ปี กว่าวัคซีนจะพร้อมในการวิจัยในมนุษย์ ดังนั้นการแข่งขันพัฒนาวัคซีนดังกล่าวอาจไม่เกิดประโยชน์ แต่อาจเป็นคำตอบทางการเมืองของรัฐบาล

ทั่วโลกที่หวังให้วัคซีนเป็นตัวเริ่มต้นเศรษฐกิจที่ถูกทำลาย และ แสดงถึงความเหนื่อชั้นทางเทคโนโลยี แม้ว่าจะมีความร่วมมือของนานาชาติ อย่างไรก็ตาม แต่ละชาติต่างลงทุนพัฒนาวัคซีนดังกล่าวเช่นกัน ตัวอย่างเช่น บ.การแพทย์ของสหรัฐฯ ได้ลงทุนค้นคว้า

วัคซีน COVID-19 ไปกว่า 483 ล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือการที่สหรัฐฯ จัดตั้ง “Operation Warp Speed” ในการระดมขีดความสามารถของประเทศในการค้นคว้าวัคซีนดังกล่าวสำหรับชาวอเมริกา ตลอดจนอังกฤษที่ลงทุนไปกว่า 84 ล้านปอนด์ ในการค้นคว้าวัคซีนดังกล่าว เป็นต้น ดังนั้น กระแสชาตินิยมที่กำลังเกิดขึ้นสะท้อนถึงความไม่เชื่อมั่นในความร่วมมือและนำไปสู่ความขัดแย้ง ดังเช่น จีน ได้ประกาศไม่พึ่งพาวัคซีนจากยุโรปและสหรัฐฯ ทั้งนี้ยังเกิดการโจมตีทางโซเชียลมีเดียมากขึ้น จากรายงานของอังกฤษพบว่ารัฐบาล จีน อิหร่าน รัสเซีย เกาหลีเหนือ และเวียดนามต่างกำลังขโมยข้อมูลการพัฒนาวัคซีนจากสถาบันวิจัยต่าง ๆ

มีความชัดเจนว่าชาตินิยมวัคซีนกำลังทำลายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความจริงที่ว่าโลกต้องการ “ความเชื่อมั่น” ซึ่งรวมถึงความโปร่งใสในการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับผลการทดลองวัคซีน ตลอดจนผลข้างเคียงจากการทดลองวัคซีน COVID-19 ในมนุษย์ ซึ่งความเชื่อมั่น

ที่มา : <https://rusi.org/commentary/vaccine-nationalism-age-coronavirus>

การสร้างระบบที่มีส่วนร่วมมากขึ้นของธรรมาภิบาลโลก

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังกรชัย นนุกักดี

สถาบัน RIAC ซึ่งเป็น Think Tank ของรัสเซีย ได้อธิบายถึง “การสร้างระบบที่มีส่วนร่วมมากขึ้นของธรรมาภิบาลโลก” สรุปได้ดังนี้

สองสิ่งที่แตกต่างกันแต่มีความทับซ้อนกันในวาระระหว่างประเทศซึ่งกำหนดกรอบสภาพแวดล้อมโลกอันซับซ้อน คือ “ข้อกังวลต่อศตวรรษที่ 21” และ “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่และที่อุบัติขึ้น” ขณะที่วาระเดิมของโลกกำลังพังทลายลงอย่างรวดเร็ว และวาระใหม่ของโลกยังมีได้ถูกกำหนดทำให้โลกอยู่ในห้วงแห่งความไม่มั่นคง ผันผวน และไม่แน่นอนที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งการลดความเสี่ยงของ “การขัดกันด้วยอาวุธ (Armed Conflict)” และ “กำหนดกรอบวาระใหม่ของโลก” ชาตินิยมอำนาจองค์ภูมิภาค และนานาชาติ ควรมุ่งพัฒนา “มาตรการเสริมสร้างความเชื่อมั่น” ทางเทคนิค หรือเฉพาะภูมิภาค เช่น ข้อตกลงควบคุมอาวุธฉันทามติ กลไกลดข้อพิพาทที่ยอมรับได้ กฎ และแนวปฏิบัตินานาชาติ โดยเฉพาะชาตินิยมอำนาจเดิม และชาติที่กำลังก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจควรร่วมกันจัดการความเสี่ยงของการขัดกันด้วยอาวุธ และสร้าง “ระบบที่มี

จะเป็นตัวขับเคลื่อนความร่วมมือของนานาชาติในการร่วมกันพัฒนา ผลิต กระจาย และยอมรับในการใช้วัคซีน เพื่อจัดการกับ COVID-19 ผ่าน “การทูตวัคซีน” ที่เกิดจากความร่วมมือกันของนานาชาติซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ยากในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ประเทศอังกฤษสามารถแสดงบทบาทต่อประชาคมโลกในสถานการณ์ดังกล่าวได้ดังนี้ (1) “การเป็นผู้ทำเชิงในการพัฒนาวัคซีนรายสำคัญ” โดยอาศัยขีดความสามารถระดับโลกด้านการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งหากอังกฤษไม่ใช่ประเทศแรกที่พัฒนาวัคซีน COVID-19 สำเร็จเป็นรายแรก อังกฤษอาจเป็นประเทศที่สามารถผลิตวัคซีนดังกล่าวที่ดีที่สุด หรืออาจเป็นไปได้ทั้งสองอย่าง (2) “การใช้ Soft Power” โดยแสดงบทบาทในการสร้างความเชื่อมั่นซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการตอบสนองต่อการระบาดของ COVID-19 ให้เกิดขึ้นในประชาคมโลก และ (3) “การแสวงหาความร่วมมือนานาชาติ” โดยแสวงหาความร่วมมือจากสาธารณะ ภาคเอกชน และผู้บริจาค เพื่อจัดตั้งองค์กรในการสนับสนุน ทูตวิจัย การพัฒนา การผลิต การกระจาย และจัดการวัคซีนดังกล่าว ตลอดจนการรักษาที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 นอกจากนี้ยังอาจใช้นโยบาย “Global Britain” ในการมุ่งสู่

การเป็น “มหาอำนาจโลกด้านสุขภาพ” RUSI สรุปว่า อังกฤษอาจใช้นโยบาย Global Briatian และความเชี่ยวชาญของประเทศผ่านการทูตวัคซีน เพื่อส่งเสริม และสร้างโอกาสความร่วมมือของประชาคมโลกในการตอบสนองต่อ

COVID-19 สำหรับประเทศไทย ควรดำรงความต่อเนื่องของประเทศ ตลอดจนร่วมมือกับนานาชาติในการพัฒนาวัคซีน COVID-19 บนพื้นฐานของความเชื่อมั่นระหว่างกัน ทั้งนี้ควรสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ผลิต และกระจายวัคซีนดังกล่าวทั้งในประเทศและอาเซียน สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนทรัพยากรในการวิจัยและพัฒนาวัคซีนของประเทศ ตลอดจนแสวงประโยชน์ความร่วมมือด้านการแพทย์ทหารภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของอาเซียน และประเทศคู่เจรจา ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวัคซีนดังกล่าว

ส่วนร่วมมากขึ้นของธรรมาภิบาลโลก” อย่างไรก็ตาม โลกาวัดนี้ได้กำหนดกรอบความสัมพันธ์โลกมาหลายทศวรรษ ในทศวรรษที่ 80 และต้น 90 โลกาวัดนี้มีพลวัตที่ซับซ้อนและเติบโตอย่างก้าวกระโดด แม้ขยายจากชาติตะวันตกที่เป็น “แกนหลัก” ทางเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีไปสู่ “รอบนอก” โดยมีบราซิล จีน อินเดีย รัสเซีย และชาติอื่น ทำหน้าที่เชื่อมระหว่างแกนหลักและรอบนอกเข้าด้วยกัน จึงมีการคาดการณ์ว่าชาติที่มีขีดความสามารถในการเข้าสู่แกนหลักจะสนับสนุนโลกาวัดนี้ ขณะที่ชาติรอบนอกจะมีความเป็นชาตินิยมและโดดเดี่ยวตัวเองมากขึ้น ไม่สนับสนุนโลกาวัดนี้ และมีแนวโน้มที่จะสร้างสงครามการค้าและข้อพิพาทให้เกิดขึ้น

เหตุการณ์ช่วงต้นศตวรรษที่ 21 ชี้ให้เห็นว่าในหลายกรณีกระแสโลกาวัดนี้ได้เริ่มจากรอบนอกเข้าสู่แกนหลัก แทนที่ โลกตะวันตกที่เป็นแกนหลักจะสนับสนุนการเชื่อมโยงถึงกัน แต่กลับสร้างข้อบังคับมากมายในการกีดกันโลกรอบนอกและปล่อยให้กระแสชาตินิยมเกิดขึ้น แม้ชาติตะวันตกโดยรวมจะเหนือกว่าชาติอื่นในกระบวนการโลกาวัดนี้ แต่ได้

เกิดคำถามขึ้นว่าใครจะกลายเป็น “ตัวขับเคลื่อนหลัก” ของกระบวนการดังกล่าวในอนาคต ในเมื่อแกนหลักมีความเป็นโลกาภิวัตน์น้อยกว่ารอบนอก “สหประชาชาติ (UN)” สามารถ “แสดงบทบาทในการกำหนดกรอบวาระระหว่างประเทศขึ้นใหม่”

ซึ่งรวมถึงการสร้าง “กฎการใช้กำลัง” สำหรับความท้าทายและภัยคุกคามใหม่ ขณะที่การแข่งขันของชาติมหาอำนาจยังไม่เข้าสู่พื้นที่ใหม่ของการเมืองโลก เช่น โลกไซเบอร์ จึงเป็นโอกาสดีสำหรับ UN ในการแสดงบทบาทดังกล่าว โดยควรร่วมมือกับองค์กรนานาชาติ เช่น Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC), BRICS, G7, G20 และสหภาพยุโรป บทบาทในอนาคตของ UN ด้านความมั่นคงโลก ควรทำหน้าที่เพิ่มเติมในระดับภูมิภาคผ่าน “องค์กรความมั่นคงร่วม” ที่เหมาะสม ที่ได้รับมอบอำนาจจาก UN เพื่อการจัดการวิกฤตในพื้นที่ องค์กรดังกล่าวควรมี

ที่มา : <https://russiancouncil.ru/en/analytics-and-comments/analytics/we-need-to-create-a-more-inclusive-system-of-global-governance/>

โรดแมปความร่วมมือดิจิทัลของสหประชาชาติ จะสามารถช่วยให้อนาคตด้านดิจิทัลของเราดีขึ้นได้หรือไม่

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อังรชัช อนุภักดี

สถาบัน Chatham House ซึ่งเป็น Think Tank ของอังกฤษ ได้อธิบายถึง “โรดแมปความร่วมมือดิจิทัลของสหประชาชาติ จะสามารถช่วยให้อนาคตด้านดิจิทัลของเราดีขึ้นได้หรือไม่” สรุปได้ดังนี้ ภายในไม่กี่เดือนที่ผ่านมา วิกฤตโลกด้านสาธารณสุขได้ทำให้ช่องว่างด้าน “การเชื่อมต่อ” ตลอดจน “ความแตกแยก” ของการตอบสนองและแนวทางการใช้เทคโนโลยีชัดเจนมากขึ้น ก่อให้เกิดความกังวลโดยเฉพาะความมีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วม มีความพยายามในการสร้างความร่วมมือผ่านการจัดตั้งหน่วยงานของ “องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD)” และ “สภาเศรษฐกิจโลก (WEF)” และความริเริ่มโดย “บริษัทเทคโนโลยีรายใหญ่ (Big Tech)” ในความร่วมมือ เช่น “the Partnership on AI” และ “the Global Internet Forum to Counter Terrorism” แม้ว่าการดำเนินการดังกล่าวไม่ได้อยู่ภายใต้ “สหประชาชาติ (UN)” แต่ UN เองยังคงมีบทบาทในการสร้างความร่วมมือดิจิทัล อย่างไรก็ตาม UN ได้ออก “โรดแมปความร่วมมือดิจิทัล” โดยได้รับคำแนะนำจาก “ที่ประชุมระดับสูงความร่วมมือดิจิทัล (High Level Panel on Digital Cooperation)” ด้านอนาคตการสร้างธรรมาภิบาลทางเทคโนโลยีของโลก โรดแมปดังกล่าวแสดงขั้นตอนและกลไกความร่วมมือดิจิทัล การสร้างพันธมิตรใหม่ และการลดช่องว่างด้านการเชื่อมต่อ ที่ยังไม่มีมาตรฐานและคำจำกัดความที่ชัดเจน โดยอ้างอิงจาก “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)” โรดแมปดังกล่าวจะสร้างกระบวนการติดตามวัดผลที่ชัดเจน ในการเข้าถึงการเชื่อมต่อและสนับสนุนการให้คะแนนประเทศด้านการมีส่วนร่วมทางดิจิทัล

โรดแมปดังกล่าวแสดงถึงความพยายามในการสร้าง (1) “ภาษาร่วม” ที่ทุกภาคส่วนใน “พื้นที่ดิจิทัล” เข้าใจร่วมกัน การสนับสนุน

ที่มา : <https://www.chathamhouse.org/expert/comment/can-un-roadmap-digital-cooperation-improve-our-digital-future>

ความชอบด้วยกฎหมาย ทรัพยากร ชีตความสามารถในการสร้างสันติภาพ และความมั่นคงในระดับภูมิภาค สำหรับพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดขึ้น ความขัดแย้งในอนาคต เช่น จีนกับสหรัฐฯ ในเอเชียตะวันออก รัสเซียกับชาติตะวันตกในยุโรป และอิหร่านกับราชวงศ์ซุนหนี่ในตะวันออกกลาง UN ควรเข้ามาจัดการเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว ขณะที่การจัดการเรื่องการเผชิญหน้าในภูมิภาค ควรมุ่งสู่การประนีประนอม และนำไปสู่การสถาปนา “ระบบความมั่นคงร่วมของภูมิภาค”

RIAC สรุปว่า โครงสร้างธรรมาภิบาลโลกในอนาคต ควรผสมผสานระเบียบโลกเดิมกับความเข้าใจถึงความต้องการของชาติที่กำลังก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจ และภัยคุกคามที่อุบัติขึ้นในศตวรรษที่ 21 สำหรับประเทศไทย ควรสนับสนุนการสร้างกลไกระงับข้อพิพาทที่ได้รับการยอมรับ และการสร้างความเข้มแข็งของระบบความมั่นคงร่วมของอาเซียน สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนกิจกรรมในการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของอาเซียน

“สินค้าสาธารณะดิจิทัล” เช่น Open Source Software ข้อมูลและมาตรฐานเปิด เพื่อปรับวิสัยทัศน์ด้านความปลอดภัยทางดิจิทัลให้ตรงกัน และการให้ความสำคัญต่อกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในพื้นที่ดิจิทัล (2) ให้ความสำคัญต่อการลดการสอดแนม การปิดกั้นการใช้อินเทอร์เน็ต และการล่วงละเมิดทางออนไลน์ ที่เกิดขึ้นจากภาครัฐและบริษัทเทคโนโลยี (3) สร้างความริเริ่มจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านดิจิทัลโดยมี UN เป็นแกนนำ ซึ่งเป็นความพยายามของ UN ในการสร้างธรรมาภิบาลทางเทคโนโลยีให้เกิดขึ้น ท่ามกลางความแตกต่างของแนวทางการใช้เทคโนโลยีของประเทศที่มีระบอบการปกครองที่ต่างกัน โดยที่ประชุมระดับสูงด้านความร่วมมือดิจิทัล แนะนำให้จัด “การประชุมธรรมาภิบาลอินเทอร์เน็ต (Internet Governance Forum Plus)” ตลอดจนสร้าง “สถาปัตยกรรมร่วมด้านธรรมาภิบาล” และ “สถาปัตยกรรมร่วมทางดิจิทัล” ซึ่งเลขาธิการ UN มองว่าการประชุมดังกล่าวจะเป็นผลลัพธ์ที่ชัดเจน และเป็นต้นแบบของการสร้างสถาปัตยกรรมร่วมด้านธรรมาภิบาลในระดับประเทศและภูมิภาค และ (4) สนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถ ด้านดิจิทัลของประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งโรดแมปดังกล่าว ควรส่งเสริมการสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมด้านดิจิทัลบนเวทีโลก ตลอดจนลดอุปสรรคของการเชื่อมต่อ และการมีส่วนร่วมทางดิจิทัลที่สำคัญ คือ ค่าใช้จ่าย ความเชี่ยวชาญ และเครือข่ายของประเทศกำลังพัฒนา และภาคประชาสังคม

Chatham House สรุปว่า โรดแมปความร่วมมือดิจิทัล เป็นการสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลร่วมกันที่เปิดกว้าง ปลอดภัย และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน สำหรับประเทศไทย ควรสนับสนุนโรดแมปความร่วมมือดิจิทัลของ UN พัฒนาห่วงโซ่คุณค่าดิจิทัลของประเทศ ที่ส่งเสริมการเชื่อมต่อ ความมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และธรรมาภิบาล และนำเสนอการสร้างความห่วงโซ่คุณค่าดังกล่าวต่ออาเซียน เพื่อสนับสนุนกรอบการทำงานระหว่าง วิสัยทัศน์อาเซียน 2025 กับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 ของ UN สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องตามโรดแมป และสนับสนุนอาเซียนด้านความมั่นคงทางไซเบอร์ ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคง

ความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับแนวริเริ่มความมั่นคงทางชีวภาพแห่งชาติ

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังษิณี ทนุกักดี

สถาบัน Belfer Center ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐฯ ได้อธิบายถึง “ความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับแนวริเริ่มความมั่นคงทางชีวภาพแห่งชาติ” สรุปได้ดังนี้

มีผู้เสียชีวิตจากโรค COVID-19 ทั่วโลกมากกว่า 450,000 คน และในสหรัฐฯ มากกว่า 150,000 คน โดยโรคดังกล่าวยังคงเพิ่มจำนวนผู้เสียชีวิตและผู้ติดเชื้ออย่างต่อเนื่องทั่วโลก มีการคาดการณ์ถึงวิกฤตการระบาดของโรคดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นอีกหลายรอบ ซึ่งวิกฤตดังกล่าวสะท้อนถึงการขาดการเตรียมพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทางชีวภาพที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเป็นการโจมตีจากผู้ไม่หวังดี จำนวนผู้เสียชีวิตจากโรคดังกล่าวในสหรัฐฯ สะท้อนถึงความไม่พร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามทางชีวภาพ ซึ่งหากเป็นการโจมตีด้วยอาวุธชีวภาพอาจทำให้สหรัฐฯ สูญเสียมากกว่านี้ จากรายงานในปี 2016 ของสภาที่ปรึกษาประธานาธิบดี ระบุว่ามีการแข่งขันกันสร้างเทคโนโลยีทางชีวภาพ และ

วิศวกรรมที่ทวีความซับซ้อนมากขึ้น ตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา นำมาสู่การสร้างอาวุธทำลายล้างสูงรูปแบบใหม่ แม้ว่าสหรัฐฯ ได้ทุ่มงบประมาณอย่างมากในด้านความมั่นคงทางชีวภาพ แต่ในทางปฏิบัติยังคงขาดความประสานสอดคล้องและกลไกที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอต่อการรับมือกับ

ภัยคุกคามดังกล่าว ดังนั้นการจัดการเพื่อตอบสนองภัยคุกคามทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยความร่วมมืออย่างต่อเนื่องจากภายในประเทศและโลกในการค้นหาและทำความเข้าใจ วิจัย การติดตาม และแยกผู้ป่วย การพัฒนาและวัคซีน และการรักษาผู้ป่วยจำนวนมาก

ภัยคุกคามชีวภาพนั้นไร้ขอบเขต ซึ่งโลกต้องการสหรัฐฯ ให้เป็นผู้นำในการสร้าง “แนวริเริ่มความมั่นคงทางชีวภาพ” ผ่านเครือข่ายเชื่อมโยงในระดับประเทศและโลก เช่น เดียวกับการรับมือกับภัยคุกคามด้านนิวเคลียร์ รั้งสี และเคมี ซึ่งประกอบด้วย การเฝ้าติดตาม ผู้เชี่ยวชาญ ทีมเผชิญเหตุ และเทคโนโลยีและวิธีการลดผลกระทบจากภัยคุกคาม สำหรับสหรัฐฯ

ที่มา : <https://www.belfercenter.org/publication/urgent-need-national-biosecurity-initiative>

ในกรณีโรค COVID-19 การลดเวลาการวิจัยและพัฒนาและวัคซีนคือส่วนสำคัญของแนวริเริ่มความมั่นคงทางชีวภาพ โดยการลดเวลาดังกล่าวต้องอาศัย (1) ความต่อเนื่องของการวิจัยและพัฒนา (2) การทดสอบที่มากเพียงพอ และ (3) ชีตความสามารถการตรวจโรค ผลิต และกระจายยาและวัคซีน ทั้งนี้ ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในด้านขีดความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรสำหรับการวิจัยและพัฒนา ร่วมกัน จะสามารถเสริมสร้างแนวริเริ่มดังกล่าวได้เช่นกัน ปัจจุบันหน่วยงานของรัฐ เช่น ห้องทดลองแห่งชาติ สถาบันสุขภาพแห่งชาติ (National Institute of Health: NIH) และศูนย์ควบคุมโรคกำลังทำงานร่วมกันในการรับมือกับโรคดังกล่าว ทั้งยังมีความร่วมมือกับภาคเอกชนด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย National Supercomputing Consortium และ Accelerating Therapeutics for Opportunities in Medicine (ATOM) Consortium ซึ่งเป็น “การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnership)” เพื่อเร่งการค้นหายารักษาโรคดังกล่าว โดยอาศัยประสิทธิภาพของปัญญาประดิษฐ์และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ล้ำสมัย

Belfer Center สรุปว่า สหรัฐฯ ควรสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการที่มีความประสานสอดคล้อง และความชัดเจนในอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ เพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงทางชีวภาพ โดยใช้ทรัพยากรที่ทันสมัยในห้องทดลองของรัฐบาลในการวิจัยและพัฒนา ใช้ NIH และประชาคมวิชาการในการศึกษาเชิงลึกถึงโรคที่อุบัติขึ้น และใช้บริษัทและเทคโนโลยีชีวภาพ ในการวิจัย พัฒนา ผลิต และกระจายยาและวัคซีน ทั้งนี้ควรร่วมมือกับฝ่ายความมั่นคง การข่าว หน่วยงานเผชิญเหตุและฟื้นฟู สำหรับประเทศไทย ควรบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างความประสานสอดคล้อง และเครือข่ายการในการป้องกันและตอบสนองที่มี “ความยืดหยุ่น (Resilience)” และ “คล่องตัว (Agile)” ต่อภัยคุกคามความมั่นคงทางชีวภาพในทุกรูปแบบที่อาจเกิดขึ้นต่อประเทศและภูมิภาคสำหรับกองทัพไทย ควรพัฒนาขีดความสามารถ และสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในประเทศและต่างประเทศ ในการตอบสนองต่อภัยคุกคามดังกล่าว ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีอยู่

กรณีความร่วมมือด้านอวกาศระหว่าง สหรัฐฯ-ญี่ปุ่น ในอินโด-แปซิฟิกในการต่อสู้กับความผันผวนอวกาศของจีน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังษิณี ทนุกักดี

สถาบัน Stimson Center ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐฯ ได้อธิบายถึง “กรณีความร่วมมือด้านอวกาศระหว่าง สหรัฐฯ-ญี่ปุ่น ในอินโด-แปซิฟิกในการต่อสู้กับความผันผวนด้านอวกาศของจีน” สรุปได้ดังนี้

เมื่อวันที่ 18 พ.ค.63 ญี่ปุ่นได้จัดตั้ง “กองปฏิบัติการอวกาศ (Space Operations Squadron)” เกิดขึ้น 6 เดือนหลังจากการจัดตั้ง “กองกำลังอวกาศ” ของสหรัฐฯ สะท้อนถึงสองประเทศพันธมิตรที่ต่างให้ความสำคัญในมิติด้านอวกาศ ในการแสดงบทบาทสำคัญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ยุทธศาสตร์ทหาร และเศรษฐกิจ การแสดงออกของทั้งสองประเทศได้สร้าง ความเข้มข้นของการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะกับจีนที่กำลังพัฒนา “เส้นทางสายไหมอวกาศ (Space Silk

Road)” และกำลังสร้างอิทธิพลด้านอวกาศผ่าน “องค์กรความร่วมมืออวกาศเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific Space Cooperation Organization: APSCO)” ที่เป็นกลไกส่งเสริมความร่วมมือ และขีดความสามารถด้านอวกาศในเชิงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการใช้ประโยชน์ ระหว่างจีนกับประเทศสมาชิก เช่น อิหร่าน ปากีสถาน อินโดนีเซีย และไทย เป็นต้น นอกจากนี้จีนยังมีความร่วมมือด้านอวกาศกับประเทศในอเมริกาใต้ และแอฟริกา เช่น นามิเบีย และอาร์เจนตินา และจีน

มี “สถานีติดตามภาคพื้นดิน (Ground-based Tracking)” ในนามิเบีย ปากีสถาน บราซิล อาร์เจนตินา ชิลี ออสเตรเลีย และสวีเดน แสดงให้เห็นว่าจีนให้ความสำคัญกับอวกาศ และจัดให้เป็นส่วนหนึ่งใน “พลังอำนาจแห่งชาติ” และจีนพยายามผลักดันนโยบายด้านอวกาศให้เป็นส่วนหนึ่งของการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ จึงไม่แปลกที่สหรัฐฯ และญี่ปุ่น จะร่วมกันแสวงหาความร่วมมือด้านอวกาศกับนานาประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก แต่ความร่วมมือดังกล่าวควรดำเนินไปในการช่วยรับมือกับความท้าทายที่กระทบกับประเทศในภูมิภาคดังกล่าว

ดังเช่นความร่วมมือกับอาเซียน ในการใช้ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีอวกาศที่สหรัฐฯ และญี่ปุ่นมีเพื่อช่วยเหลืออาเซียนรับมือกับความท้าทายของอาเซียน เช่น ความมั่นคงทางทะเล เสรีในการเดินทาง มลพิษทางทะเล และภัยพิบัติ โดย สนับสนุนให้ประเทศในอาเซียนมีขีดความสามารถด้านอวกาศ เพื่อรับมือกับความท้าทายดังกล่าวได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้สหรัฐฯ และญี่ปุ่นอาจขับเคลื่อนผ่านกรอบความร่วมมือที่มีอยู่ เช่น (1) ที่ประชุม “Asia-Pacific Regional Space Agency Forum: APRSAF” ซึ่งริเริ่มโดยญี่ปุ่นเมื่อปี 1993 โดยมี องค์การอวกาศ หน่วยงานรัฐ บริษัทเอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย มากกว่า 40 ประเทศ และองค์กรอื่นเข้าร่วมกับที่ประชุมนี้ โดยที่ประชุมนี้ เน้นการเปิดกว้าง ความมีส่วนร่วม และความสมัครใจในการแก้ไขปัญหา ระดับภูมิภาคร่วมกัน คล้ายกับ “หนทางอาเซียน (ASEAN Way)” ซึ่งสหรัฐฯ และญี่ปุ่น สามารถใช้ที่ประชุมนี้สร้างความร่วมมือกับอาเซียน ได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ (2) โครงการเซอร์เวียร์ ที่ริเริ่มขึ้นเมื่อปี 2004 ซึ่งเป็นความร่วมมือของ “องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศสหรัฐฯ (USAID)” และ “องค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติ (NASA)”

ที่มา : <https://www.stimson.org/2020/the-case-for-us-japan-space-cooperation-in-the-indo-pacific/>

เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจของประเทศกำลังพัฒนาในแอฟริกาตะวันตกและใต้ ภูมิภาค ฮินดู-คุช และแม่น้ำโขงตอนล่าง เป็นต้น โดยสหรัฐฯ อาจใช้ประโยชน์จากโครงการ เซอร์เวียร์-แม็กซ์ ในการสนับสนุนเทคโนโลยี ภาพถ่ายดาวเทียม และภูมิสารสนเทศ (Geospatial) ให้กับประเทศในแม่น้ำโขงตอนล่าง ประกอบด้วย ไทย เมียนมา กัมพูชา และลาว

Stimson center สรุปว่า มิติอวกาศมีความสำคัญต่อการแข่งขันด้านข้อมูลข่าวสาร การทหาร และเศรษฐกิจ โดยทั้งสหรัฐฯ และญี่ปุ่นไม่ควรดูแลความผันของเงินในการสร้างเส้นทางสายใหม่อวกาศ และควรร่วมมือกันขยาย และบูรณาการความพยายามในการสร้างความร่วมมือกับนานาประเทศ เพื่อสร้างได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์เหนือจีนสำหรับประเทศไทย ควรแสวงประโยชน์ผ่านกรอบและกลไกความร่วมมือด้านอวกาศกับญี่ปุ่น สหรัฐฯ จีน อาเซียน และองค์กรอื่น เพื่อช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถด้านอวกาศ และส่งเสริมความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญสำหรับกองทัพไทย ควรดำรงความต่อเนื่องในการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านอวกาศ เพื่อเสริมสร้างความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ความมั่นคง และสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

การโต้เถียงระหว่างอินโดนีเซียกับจีนในกรณีทะเลจีนใต้: ซึ่งอาจเป็นการหยุดยั้งลัทธิแผ่ขยายอิทธิพลของจีน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังวรรษ อนุภักดี

สถาบัน ISEAS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “การโต้เถียงระหว่างอินโดนีเซียกับจีนในกรณีทะเลจีนใต้: ซึ่งอาจเป็นการหยุดยั้งลัทธิแผ่ขยายอิทธิพลของจีน?” สรุปได้ดังนี้

เมื่อวันที่ 26 พ.ค.2020 คณะผู้แทนถาวรประจำสหประชาชาติ (Permanent Mission to UN) ของอินโดนีเซีย ได้ยื่นหนังสือกลาง (Note Verable) ถึงเลขาธิการ UN เพื่อแสดงการตอบโต้ต่อหนังสือกลางของจีนที่ได้ยื่นถึง UN เมื่อเดือน ธ.ค.2019 และ เม.ย.2020 โดยระบุถึงสถานะของจีนบนเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) และไหล่ทวีปกับประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ซึ่งหนังสือกลางของอินโดนีเซีย ระบุถึงการสนับสนุนสามประเทศอาเซียนดังกล่าวที่มีพื้นที่ทับซ้อนกับจีนในทะเลจีนใต้ และไม่ยอมรับ “แผนที่เส้นประเก้าเส้น”

ของจีนที่ไม่มีหลักกฎหมายใดรองรับ ทั้งนี้ ไม่มีกรกล่าวถึงพื้นที่ EEZ ทับซ้อนระหว่างจีนกับอินโดนีเซียในเขตทะเลอาณาเขต และอินโดนีเซียยืนยันในหนังสือกลางว่าไม่มีกรณีพิพาทบนพื้นที่ทับซ้อนกับจีน กรณีนี้นักสังเกตการณ์บางรายมองว่าเป็นการเริ่มการหยุดยั้งลัทธิแผ่ขยายอิทธิพลของจีน ขณะที่บางส่วนมองว่าเป็น “นโยบายการสร้างบทบาท” ของอินโดนีเซีย จึงเกิดคำถามว่าอะไรเป็นมูลเหตุให้อินโดนีเซียดำเนินการ

ดังกล่าว? คำตอบอาจมาจากการรุกรานของเรือประมงจีนกว่า 60 ลำเข้ามาในพื้นที่ EEZ ของอินโดนีเซียในทะเลอาณาเขตเมื่อปลายเดือน ธ.ค.2019 - ต้นเดือน ม.ค.2020 ทำให้อินโดนีเซียต้องปรับยุทธศาสตร์ต่อจีนที่อ้างถึง ความชอบธรรมทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่ EEZ ดังกล่าว และมีท่าทีเปิดเผยต่อจีนในกรณีทะเลจีนใต้ จนนำมาสู่การสร้างบทบาทอย่างเปิดเผยผ่านการยื่นหนังสือกลางของอินโดนีเซียดังกล่าว

การไม่ยอมรับ “แผนที่เส้นประเก้าเส้น” ของจีน ที่ระบุในหนังสือกลางของอินโดนีเซียไม่ใช่ครั้งแรก การไม่ยอมรับดังกล่าวเกิดครั้งแรกเมื่อวันที่ 8 ก.ค.2010 ผ่านจดหมายกลาง ซึ่งกล่าวถึงคำอธิบายของจีนที่ไม่ชัดเจนในหลักกฎหมาย วิธีการวาดเส้นประ และสถานะของพื้นที่ระหว่างเส้นประ ทั้งนี้ยังโต้แย้งถึงการอ้างสิทธิ์ของจีนใน “เขตทางทะเล” ที่เต็มไปด้วยเกาะและโขดหินขนาดเล็กมาก จนไม่สามารถเป็นที่อยู่อาศัยหรือดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ นำมาสู่การอ้าง “อนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทางทะเล (UNCLOS)” ว่าจีนไม่สามารถอ้างสิทธิ์การมี EEZ และไหล่ทวีปจากเกาะและโขดหินดังกล่าวในครั้งนี้อินโดนีเซียได้อ้างถึงการตัดสินใจของ “อนุญาโตตุลาการ (Arbitral Tribunal)” เมื่อปี 2016 ที่ได้ปฏิเสธการอ้างสิทธิ์ทางเดินเรือในทะเลจีนใต้ของจีนและทำให้ฟิลิปปินส์ได้ประโยชน์ โดยอินโดนีเซียอ้างเพื่อประกอบกรไม่ยอมรับดังกล่าว และเป็นครั้งแรกที่มีประเทศสมาชิกอาเซียนสนับสนุนคำตัดสินดังกล่าวร่วมกับฟิลิปปินส์ หากอินโดนีเซียประสบความสำเร็จในการไม่ยอมรับดังกล่าว เท่ากับว่าพื้นที่ EEZ ทับซ้อนกับจีน และพื้นที่ที่จีน

อ้างสิทธิ์ จะหายไปโดยอัตโนมัติ ทั้งนี้อาจมองได้ว่าอินโดนีเซีย กระทำไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศ มิได้ต้องการแสดงบทบาทผู้นำอาเซียนในการแก้ปัญหาในทะเลจีนใต้ ทั้งนี้ในวันที่ 2 มิ.ย.2020 คณะผู้แทนถาวรฯ ของจีน ได้ยื่นจดหมายกลางโต้แย้งถึงสิทธิบนพื้นที่ EEZ ทับซ้อนกับอินโดนีเซียที่มีอาณาเขตส่วนหนึ่งอยู่ใน “แผนที่เส้นประเก้าเส้น” ซึ่งเป็นพื้นที่ของทะเลน่านน้ำหรือทะเล Nansha ของจีน นอกจากนี้จีนยังอ้างเขตอธิปไตยเหนือพื้นที่ทั้งหมดในแผนที่ดังกล่าว โดยจีนยังคงอ้างอธิปไตยเหนือ “Nansha Zhudao” ที่หมายความว่าเกาะทั้งหมดในทะเลจีนใต้ซึ่งรวมถึง เกาะ Nansha หรือเกาะสแปรตลีย์ อย่างไรก็ตาม จีนได้ย้ำถึงความปรารถนาที่จะเจรจาต่อรองกับอินโดนีเซียมาโดยตลอด แต่กลับถูกปฏิเสธตลอดมา และในวันที่ 8 มิ.ย.2020 โฆษกกระทรวงต่าง

ประเทศของจีน ยังคงย้ำถึงความชัดเจนและสอดคล้องกับกฎหมายสากล รวมถึง UNCLOS ในพื้นที่ที่เป็นอธิปไตย และผลประโยชน์ของจีนบนทะเลจีนใต้ ซึ่งจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเพราะความสงสัยและการคัดค้านจากประเทศเดียว

ISEAS สรุปว่า อินโดนีเซียมีท่าทีที่ชัดเจนในกรณีทะเลจีนใต้ ได้สร้างความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างอินโดนีเซียกับจีน และทำให้กรณีพิพาทในทะเลจีนใต้อุบัติได้ยากขึ้น สำหรับประเทศไทย ควรสนับสนุนความคืบหน้าการจัดทำ “แนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct South China Sea)” ใช้ความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) ในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทโดยสันติวิธี และ “แนวคิดอินโด-แปซิฟิกของอาเซียน” ในการมุ่งสร้างผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันของอาเซียนและประเทศนอกภูมิภาคในพื้นที่ทะเลจีนใต้ ด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน สำหรับกองทัพไทยควรสนับสนุนอาเซียนในการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจผ่านกิจกรรมภายใต้กลไกความมั่นคงของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา

ที่มา : <https://www.iseas.edu.sg/media/commentaries/south-china-sea-indonesia-crosses-swords-with-china/>

กฎบัตรอินโด-แปซิฟิก การกลับไปสู่พื้นฐานของระเบียบภูมิภาค

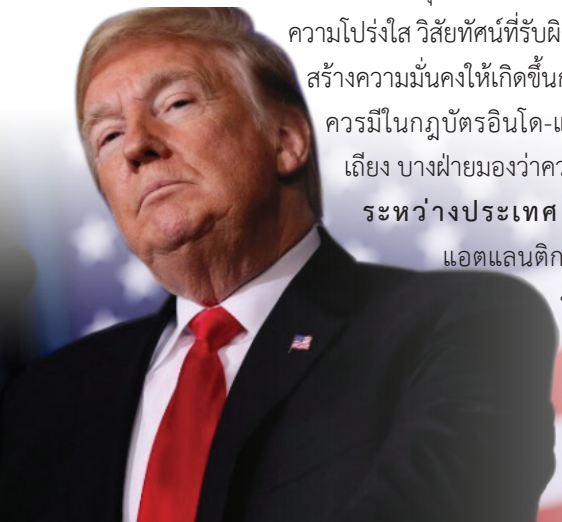
วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อารักษ์ ทนุกักดี

สถาบัน AIIA ซึ่งเป็น Think Tank ของออสเตรเลีย ได้อธิบายถึง “กฎบัตรอินโด-แปซิฟิก การกลับไปสู่พื้นฐานของระเบียบภูมิภาค” สรุปได้ดังนี้

โลกเข้าสู่เดือนที่เจ็ด กับการรับมือกับโรค COVID-19 แต่โลกกลับเห็นความแตกแยกทางภูมิรัฐศาสตร์ภายในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ทั้งข้อพิพาทเหนือดินแดน การใช้ภัยทางทหาร และความไม่แน่นอนของสมดุลทางอำนาจ สิ่งเหล่านี้เป็นภัยคุกคาม และเป็นจุดประกายการทบทวนการใช้พลังอำนาจด้านการเมืองระหว่างประเทศ พร้อมกับกลุ่ม QUAD ที่ประกอบด้วย สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย ที่ต้องเผชิญกับ “ลัทธิขยายอำนาจ (Expansionism)” และความไม่เป็นหนึ่งเดียวกันของประเทศในภูมิภาค หนทางแก้ปัญหาคือการมี “กฎบัตรอินโด-แปซิฟิก” ที่มีกลุ่ม QUAD และประเทศอื่นที่เห็นชอบร่วมกันสร้าง เช่นเดียวกับ “กฎบัตรแอตแลนติก” ที่ระบุเป้าหมายระยะยาวซึ่งควรมาจาก QUAD และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวางรากฐานสำหรับความโปร่งใส วิสัยทัศน์ที่รับผิดชอบต่อระเบียบ และสร้าง ความมั่นคงให้เกิดขึ้นกับภูมิภาค ขณะที่สิ่งที่ควรมีในกฎบัตรอินโด-แปซิฟิกยังคงเป็นที่โต้เถียง บางฝ่ายมองว่าควรมี “ตัวแบบระเบียบระหว่างประเทศ” ดังที่มีในกฎบัตรแอตแลนติก อีกฝ่ายเสนอว่าควรปรับปรุงใหม่ และบางส่วนมองถึงการมี “สภาความมั่นคงอินโด-แปซิฟิก

อย่างไรก็ตาม ถ้าเป้าหมายของกฎบัตรอินโด-แปซิฟิก คือ การสร้างสันติ ความร่วมมือ และรักษาอธิปไตย ดังนั้นควรสร้างให้กฎบัตรดังกล่าวเป็นเหมือนหลักชี้แนะในการส่งเสริมเสรีภาพ และความมั่นคงของประเทศในอินโด-แปซิฟิกซึ่งรวมถึงจีน

การจะสร้างกฎบัตรดังกล่าวให้สำเร็จสิ่งแรกที่ควรมีคือ “การให้ความสำคัญกับอธิปไตยภายใต้สภาวะระบอบประชาธิปไตย” โดยกฎบัตรดังกล่าวควรจัดให้มี “สิ่งจำเป็นพื้นฐาน” ในการสร้างความมั่นคงและการคาดการณ์ได้ ให้เกิดขึ้นกับประเทศในอินโด-แปซิฟิกควบคู่ไปกับการลดการกีดกัน ซึ่งจะส่งเสริมความเป็นได้ของการมีส่วนร่วมในภูมิภาคให้มากขึ้นในระยะยาว โดยสิ่งจำเป็นพื้นฐานประกอบด้วย (1) ข้อจำกัดที่ชัดเจนในการใช้กำลัง (2) การยอมรับอธิปไตย และเห็นชอบกับสิทธิเหนือสินทรัพย์และดินแดน และ (3) มีหลักประกันว่านานาประเทศจะยอมรับในข้อตกลง จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งขัดแย้งกับสิ่งพื้นฐานดังกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นปัญหาที่อินโด-แปซิฟิกกำลังเผชิญอยู่ เช่น ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความมุ่งมั่นและขีดความสามารถด้าน

นิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ การแผ่อำนาจทางทหารของจีน และข้อพิพาทเหนือดินแดนต่าง ๆ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เป็นต้น ทั้งหมดนี้อาจเป็นตัวอย่างของการไร้ซึ่ง “องค์กรภูมิภาคหนึ่งเดียว” ที่มีความรับผิดชอบในการเข้ามาจัดการกับปัญหาดังกล่าว แม้ว่าจะเกิดความแตกแยกขึ้นในอินโด-แปซิฟิก แต่เรายังคงเห็นการแบ่งปันวิสัยทัศน์ของอินโด-แปซิฟิกให้เห็นตลอดหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือการไม่ปล่อยให้เสียงของหนึ่งประเทศโดดเด่นในภูมิภาค ดังนั้นกฎบัตรอินโด-แปซิฟิกควรทำหน้าที่ในการเป็นทั้งระเบียบและโรดแมพ ในการรวบรวมประเทศในภูมิภาคให้เป็นหนึ่งเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ยังคงมีคำถามสำคัญ เกี่ยวกับเวลาที่เหมาะสมสำหรับก้าวที่สำคัญในการก้าวสู่การมีองค์กรระดับภูมิภาคในอินโด-แปซิฟิก

ที่มา : <http://www.internationalaffairs.org.au/australianoutlook/an-indo-pacific-charter-back-to-the-basics-of-regional-order/>

AIIA สรุปว่า ในปัจจุบันควรมีการนำสถาปัตยกรรมของอินโด-แปซิฟิกเข้ามาใช้กับประเด็นทางภูมิรัฐศาสตร์ และหลัง COVID-19 ผู้มีอำนาจจีนนโยบายควรสร้างความสำคัญให้กับระเบียบภูมิภาค ในการจำกัดการละเมิดระเบียบดังกล่าว ซึ่งในระยะยาวความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากทั้งสองช่วงเวลาจะนำมาสู่การมีกฎบัตรอินโด-แปซิฟิก สำหรับประเทศไทย ควรเป็นส่วนหนึ่งของการอาเซียนในการขับเคลื่อน มุมมองของอาเซียนต่ออินโด-แปซิฟิก ให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระเบียบภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่ส่งเสริมความร่วมมือ ความเคารพและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนส่งเสริมการสร้างผลประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน สำหรับกองทัพไทย ควรเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับประชาคมความมั่นคงทั้งในอาเซียนและอินโด-แปซิฟิก

ความสำคัญของแม่น้ำโขงต่ออาเซียน ในมุมมองจากเวียดนาม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังธงชัย ทนุกักดี

สถาบัน ISEAS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “ความสำคัญของแม่น้ำโขงต่ออาเซียน ในมุมมองจากเวียดนาม” สรุปได้ดังนี้

แม่น้ำโขงยาวเป็นลำดับที่ 12 ของโลก เชื่อมต่อต้นน้ำคือจีน กับปลายน้ำคือ เมียนมา ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม ซึ่งอนุภูมิภาคปลายน้ำนี้เปรียบเสมือน “สะพานแผ่นดิน” ที่เชื่อมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับจีน อินเดีย และอยู่ระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อนุภูมิภาคดังกล่าวมีประชากรร้อยละ 37.2 และมี “ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ: GDP” ร้อยละ 29 ของอาเซียน มีกิจกรรมมากมายที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำโขง เช่น ประมง เกษตรกรรม ขนส่ง และไฟฟ้าพลังน้ำ แต่ด้วยความพยายามในการพัฒนาเศรษฐกิจ ประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ขาดการบริหารจัดการแหล่งน้ำ ขาดความร่วมมือกันของประเทศต้นน้ำและปลายน้ำ และอิทธิพลจากชาติมหาอำนาจ สิ่งดังกล่าวกำลังส่งผลกระทบต่อแม่น้ำโขงและประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมถึงอาเซียนที่ครึ่งหนึ่งของประเทศสมาชิกตั้งอยู่บนอนุภูมิภาคดังกล่าว ดังนั้นอาเซียนจึงมีหน้าที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ เช่น ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเวียดนามในการเป็นประธานอาเซียนปี 2020 กำลังถูกคาดหวังจากอาเซียน ในการสร้าง

การสนับสนุนดังกล่าวผ่านกลไกที่มีอาเซียนเป็นแกนนำ เช่น (1) “ความร่วมมือพัฒนาลุ่มน้ำโขงอาเซียน (ASEAN Mekong Basin Development Cooperation: AMBDC)” (2) ผ่าน “ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน” ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ และ (3) “แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนกัน (Master Plan on ASEAN Connectivity: MPAC) 2025” ซึ่ง 15 ใน 19 โครงการตามแผนแม่บทอยู่ในพื้นที่อนุภูมิภาคดังกล่าว เป็นต้น

อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงมีความสำคัญทางภูมิรัฐศาสตร์ จึงดึงดูดความสนใจจากชาติมหาอำนาจและนานาชาติ ในการเข้ามาแสวงประโยชน์ในหลายรูปแบบ ผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในอนุภูมิภาคนี้กับนานาชาติประเทศ กลไกดังกล่าวได้กลายเป็นเครื่องมือเชิงอิทธิพลเหนืออนุภูมิภาคนี้ เช่น การดำเนินนโยบายของสหรัฐฯ ผ่าน “**ข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Lower Mekong Initiative: LMI)**” จนถึงความพยายามเชื่อมโยงความสำคัญของอนุภูมิภาคนี้กับยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก (FOIP) และจีนที่ขับเคลื่อน “**แนวริเริ่มแถบและเส้นทาง (BRI)**” ผ่าน “**ความร่วมมือล้านช้าง-แม่โขง (Lancang-Mekong Cooperation: LMC)**” เป็นต้น ซึ่งอาเซียนควรเข้ามาช่วยเหลือประเทศสมาชิกอาเซียนในอนุภูมิภาคดังกล่าว เพื่อหลีกเลี่ยงการตกอยู่ท่ามกลางอิทธิพล และสร้างอำนาจต่อรองของประเทศสมาชิกอาเซียนดังกล่าวต่อชาติมหาอำนาจ โดยเฉพาะ “**ความมั่นคงทางน้ำ**” ทั้งควรนำ “**มุมมองอินโด-แปซิฟิกของอาเซียน (AOIP)**” มาใช้ เพื่อรักษาประเทศสมาชิกอาเซียนในอนุภูมิภาคนี้ให้รอดจากการแทรกแซงจากชาติมหาอำนาจ ดัง “**ยุทธศาสตร์ขยายอำนาจทีละน้อย (Salami Slicing)**” ของจีน ที่กำลังสร้างผลกระทบต่อประเทศสมาชิกอาเซียนในทะเลจีนใต้ และอาเซียนควรกลับมาทบทวน “**ความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality)**” ในการไม่ปล่อยให้อนุภูมิภาคดังกล่าวถูกแทรกแซงจากชาติมหาอำนาจ ซึ่งสุดท้ายอาเซียนจะเป็นฝ่ายสูญเสีย “**ความได้เปรียบเชิงแข่งขัน (Competitive Advantage)**” ต่อชาติมหาอำนาจและชาตินอกภูมิภาคในที่สุด

ISEAS สรุปว่า อาเซียนควรให้ความสำคัญกับอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงผ่านกลไกภายใต้ประชาคมอาเซียน ซึ่งเวียดนามในการเป็นประธานอาเซียน ควรแสดงให้เห็นถึงความสำคัญอนุภูมิภาคดังกล่าว ในการสร้างประโยชน์ให้กับอาเซียน มุ่งขับเคลื่อนความเป็นหนึ่งเดียว และสามารถในการปรับตัวของอาเซียน เพื่อรับมือกับสภาพแวดล้อมโลกและภูมิภาคที่เป็นพลวัต สำหรับประเทศไทย ควรสนับสนุนให้อาเซียนให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมศักยภาพอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในด้านเศรษฐกิจและการเชื่อมโยง โดยอาเซียนอาจเข้ามาเป็นแกนกลางระหว่างอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงกับประเทศคู่แข่ง ในกรณีนี้อาจกระทบผลถึงผลประโยชน์แผนงาน หรือการบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2025 สำหรับกองทัพไทย ควรสร้างความไว้วางใจระหว่างกองทัพ และสร้างสภาวะเกื้อกูลต่อประเทศสมาชิกอาเซียนในอนุภูมิภาคดังกล่าวและอาเซียน ในการสร้างประโยชน์จากแม่น้ำโขงเชิงสร้างสรรค์

ที่มา : https://www.iseas.edu.sg/wp-content/uploads/2020/06/ISEAS_Perspective_2020_77.pdf

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของเยอรมันกับการสร้างการมีส่วนร่วม

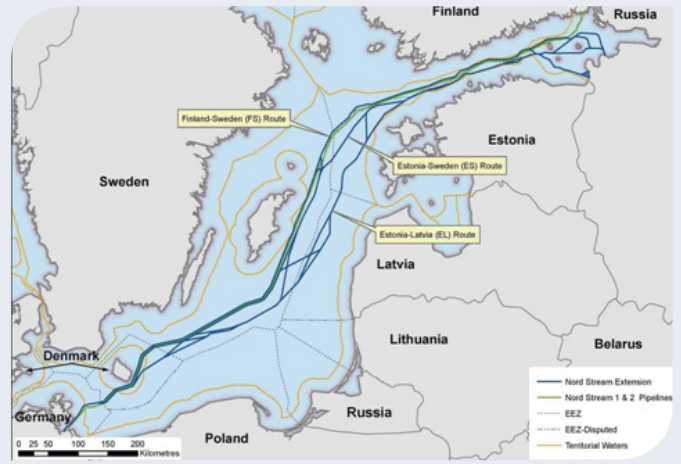
วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังรชัช กุญแจศักดิ์

สถาบัน RSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของเยอรมันกับการสร้างการมีส่วนร่วม” สรุปได้ดังนี้

เยอรมันเป็นประเทศล่าสุดที่ออก “ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก” โดยนำเสนอ “แนวทางแบบองค์รวม” ของเยอรมันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การผสมผสานนโยบายที่ซับซ้อนเพื่อพัฒนาการให้ความช่วยเหลือ การทูต และความเป็นพหุภาคี และการวางกำลังทางทหาร (Military Deployment) โดยยังคำนึงถึงการปฏิบัติภายใต้กรอบของสหภาพยุโรปที่เยอรมันให้ความสำคัญมาโดยตลอด ยุทธศาสตร์ดังกล่าวแสดงอย่างชัดเจนถึงความต้องการมีส่วนร่วมของเยอรมันในเอเชีย ที่รวมถึงการเสริมสร้างความร่วมมือและการวางกำลังทางทหาร ส่งเสริมการทูตเชิงป้องกัน และการมีส่วนร่วมในความสัมพันธ์พหุภาคี โดยเฉพาะกับการประชุมที่จัดโดยอาเซียน ตลอดจนสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งส่วนอย่างทั่วถึงในอินโด-แปซิฟิก นักวิเคราะห์จากจีนมองว่ายุทธศาสตร์ดังกล่าว มีจุดประสงค์ในเชิงธุรกิจมากกว่าความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ เนื่องจากเยอรมันเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ค้า โดยมีจีนและเอเชียเป็นคู่ค้ารายใหญ่ที่สุด ดังนั้นเศรษฐกิจของเยอรมันจึงขึ้นอยู่กับการสร้างความแน่นอนของห่วงโซ่อุปทานและเส้นทางเดินเรือในภูมิภาคนี้ เยอรมันอาจ “ทำเป็นพูดคย (Lip-service)” กับกลไกในภูมิภาคที่มีสหรัฐฯ เป็นแกนนำเพื่อให้ทราบถึงเจตนาของจีน ซึ่งการกระทำนี้เป็นสิ่งที่นักวิเคราะห์จากจีนมองว่าเป็นบรรทัดฐานใหม่ของเยอรมัน ต่างจากเดิมที่เลือกเก็บเกี่ยวผลประโยชน์อย่างเงียบๆ กับจีน รวมถึงรัสเซีย ซึ่งอาจต้องใช้เวลาเพื่อทราบถึงจุดประสงค์ในบรรทัดฐานใหม่ของเยอรมัน

เยอรมันทราบว่ามี “ผลประโยชน์แห่งชาติเชิงยุทธศาสตร์” อยู่นอกทวีปยุโรป และมีความพร้อมในการได้มาซึ่งผลประโยชน์ดังกล่าว โดยเยอรมันยังคงการปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่ไม่ใช่เหตุผลเชิงธุรกิจของตนเองไว้ เห็นได้จากท่าทีของ รมต.ต่างประเทศของเยอรมัน ที่มีต่อผู้แทนจีนในวาระเดินทางเยี่ยมเยือนเยอรมัน โดยแสดงความไม่เห็นด้วยต่อการกระทำอย่างเปิดเผยของจีน ตลอดจนการตัดสินใจยกเลิก “โครงการท่อก๊าซรัสเซีย-เยอรมัน (Nord Stream-2)” เพื่อประท้วงการวางยาพิษนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลรัสเซีย แม้ว่ายุทธศาสตร์ดังกล่าวของเยอรมันจะมี “เป้าหมาย (Ends)” และ “เครื่องมือ (Means)” ที่ชัดเจนแต่ยังขาด “ทรัพยากร (Resources)” ที่ประกอบด้วย วัสดุอุปกรณ์และอุดมการณ์ เกิดเป็น (1) ช่องว่างระหว่างแนวคิดความมั่นคงกับการปฏิบัติ ซึ่งการขาดแคลนงบประมาณและการจัดการทางการเมืองที่ไม่ดีก่อให้เกิดช่องว่างด้านขีดความสามารถของ “กองทัพเยอรมัน (Bundeswehr)” (2) ช่องว่างเชิงความเข้าใจ ซึ่งรัฐบาลเยอรมันล้มเหลวในการอธิบายเหตุผลต่อประชาชนผู้จ่ายภาษี ว่าเหตุใดประเทศจึงต้องมีผลประโยชน์ด้านความมั่นคงในภูมิภาคที่ห่างไกล และ (3) ยุทธศาสตร์ดังกล่าวยังคงพึ่งพาพหุภาคี การค้าแบบพึ่งพา และการมีส่วนร่วมในการประชุมกับอาเซียน ขณะที่ “ข้อตกลงการค้าเสรี” เป็นหนทางที่เป็นไปได้มากกว่า ซึ่งถ้าพึ่งเยอรมันอาจไม่มีพลังในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าวของตนได้ ดังนั้นสิ่งที่เป็นไปได้สำหรับเยอรมัน คือ การพัฒนายุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของเยอรมันไปสู่ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของประชาคมยุโรป โดยควรรวบรวมการมีส่วนร่วมจากฝรั่งเศส อังกฤษ และอิตาลีที่อยู่ในกลุ่ม “Big E-3” ซึ่งประกอบด้วย เยอรมัน ฝรั่งเศส และอิตาลี

RSIS สรุปว่ายุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของเยอรมันเป็นการเริ่มต้นที่ดี ท่ามกลางยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของประเทศอื่น ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวของเยอรมันได้สร้างแนวทางเดียวกันของนานาชาติเพื่อสร้างเสถียรภาพแก่อินโด-แปซิฟิก และเยอรมันจำเป็นต้องผลักดันยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้เป็นวาระของประชาคมยุโรป สำหรับประเทศไทย ควรสนับสนุนยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของเยอรมัน ที่ส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติและอาเซียน สำหรับกองทัพไทย ควรเสริมสร้างความร่วมมือทางทหารกับเยอรมันผ่านกรอบความร่วมมือภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว

ที่มา : <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/cms/germanys-indo-pacific-strategy-can-berlin-contribute/#.X14iwi2cY6V>

RCEP จะวาดแผนที่เศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ของอินโด-แปซิฟิกขึ้นมาใหม่

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังธงชัย ทนุกักดี

สภานโยบาย ASPI ซึ่งเป็น Think Tank ของออสเตรเลีย ได้อธิบายถึง “RCEP จะวาดแผนที่เศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ของอินโด-แปซิฟิกขึ้นมาใหม่” สรุปได้ดังนี้

“ความตกลงพันธมิตรทางการค้าระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)” ยังคงมีการเจรจาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2011 กว่า 31 รอบของการเจรจาและการประชุมระดับรัฐมนตรี 18 ครั้ง หากได้รับการลงนามใน “การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit)” เดือน พ.ย.2020 จะกลายเป็นความตกลงทางการค้าที่สำคัญลำดับสองของโลกรองจาก “องค์การการค้าโลก (WTO)” RCEP คือ ความตกลงการค้าพหุภาคีของ 15 ประเทศในอินโด-แปซิฟิก คือ ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ และอาเซียน มีจุดประสงค์เพื่อสร้างเอกภาพของข้อตกลงการค้าอาเซียน+1 และสร้างกฎการค้าที่แน่นแฟ้นสำหรับอินโด-แปซิฟิก เช่น การลงทุนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น คาดการณ์กันว่าหาก RCEP เกิดขึ้นจริง ด้วยจำนวนประชากรและขนาดเศรษฐกิจรวมกัน จะมี “ผลผลิตมวลรวมในประเทศ (GDP)” เป็นอันดับสามของโลก ในด้านการค้าโลก จะครองส่วนแบ่งการตลาดโลกร้อยละ 29 เป็นอันดับสองรองจาก “ประชาคมยุโรป (EC) และสหภาพศุลกากรสหภาพยุโรป (EU Custom Union)” ที่ครองส่วนแบ่งร้อยละ 33

เป็นความจริงที่ว่า RCEP ใช้เวลากว่าทศวรรษในการเจรจาต่อรอง ทั้งต้องเผชิญอุปสรรคด้านการเมืองระหว่างประเทศ กระแสโลกที่เปลี่ยนไปสู่ “ลัทธิกีดกันทางการค้า (Protectionism)” ซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นจากวิกฤต COVID-19 ตลอดจน “การทูตเชิงรุก (Assertiveness Diplomacy)” ของจีนที่ชัดเจนมากขึ้น ส่งผลกระทบเชิงลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับประเทศในอินโด-แปซิฟิก จึงเป็นความท้าทายที่ RCEP จะต้องรับมือกับอุปสรรคดังกล่าว และสร้างให้เกิด “การบูรณาการ

เศรษฐกิจบนพื้นฐานกฎระเบียบร่วมกัน (Rules-based Economic Integration)” เท่ากับว่า RCEP จะวาดแผนที่เศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ของอินโด-แปซิฟิกขึ้นมาใหม่ จากการลดอุปสรรคทางการค้าการลงทุน และใช้กฎระเบียบการค้าเดียวกัน และสร้างสถาปัตยกรรมเศรษฐกิจของภูมิภาคขึ้นมาใหม่ ที่ยึดโยง “ความเป็นพหุภาคี (Multilateralism)” และ “ความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality)” ไว้ด้วยกัน แม้ว่าเมื่อมองในบริบทของการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างจีน-สหรัฐฯ อาจถูกมองว่า RCEP เป็นความตกลงที่มีจีนเป็นแกนนำทั้งที่ความจริงเป็นการริเริ่มโดยอาเซียนก็ตาม ทั้งนี้ RCEP จะเข้ามาลดทอนการสร้างอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนผ่าน “แนวริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative)” ซึ่งทำให้นานาชาติที่หวาดระแวงการแผ่อิทธิพลของจีนต่างยินดีที่จะเข้าร่วมกับ RCEP แต่โชคไม่ดีที่อินเดีย ได้ถอนตัวการเจรจาและลงนามใน RCEP ซึ่งอาจสะท้อนถึงนโยบายกีดกันทางการค้าและความหวาดระแวงจีนของอินเดีย ซึ่งกลไกภายใต้ RCEP ยังคงเปิดกว้างสำหรับการเข้าร่วมของ อินเดีย เมื่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเมืองเปลี่ยนแปลงไป

ASPI สรุปว่า RCEP เป็นโอกาสที่ดีสำหรับภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก โดยจะช่วยฟื้นฟูห่วงโซ่อุปทานและพลวัตทางเศรษฐกิจให้คืนกลับมาได้เร็วกว่าภูมิภาคอื่นในโลก สำหรับประเทศไทย ควรแสวงหาหนทางและขับเคลื่อนการสร้างประโยชน์จาก RCEP ที่เปิดโอกาสให้แต่ละภาคส่วนของประเทศเข้ามามีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญ สำหรับกองทัพไทย ควรดำเนินการในสร้างสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคง ทั้งพื้นพัฒนาทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศภาพรวมในทุกมิติ ที่รวมถึงพื้นที่ทางไซเบอร์ เพื่อสร้างความพร้อมและเสถียรภาพด้านความมั่นคงของประเทศ ในการขับเคลื่อนนโยบายของประเทศที่เกี่ยวข้องกับ RCEP

ที่มา: <https://www.aspistrategist.org.au/rcep-will-redraw-the-economic-and-strategic-map-of-the-indo-pacific/>

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

สถานการณ์ภายในประเทศไทย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ จ.อ.หญิง สุวิมล สารโกศล พรนวม

สถานการณ์ภายในประเทศไทยในห้วงเดือน มิ.ย.-ก.ย.63 มีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

▶ ด้านสังคม

การพัฒนาวัคซีนโควิด-19 ชนิด mRNA โดยคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้มีการทดลองวัคซีนโควิด-19 ในลิง เช็มที่ 1 เมื่อวันที่ 23 พ.ค.63 พบว่า ลิงทุกตัวมีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีผลข้างเคียงจากวัคซีนและลิงสามารถสร้างภูมิคุ้มกันได้ในระดับที่น่าพอใจ ทีมวิจัยจึงเดินทางต่อไปตามแผนโดยได้มีการฉีดวัคซีนกระตุ้นเป็นเช็มที่ 2 ในวันที่ 22 มิ.ย.63 พบว่า ผลเป็นที่น่าพอใจ ลิงทุกตัวมีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีผลข้างเคียงจากวัคซีนส่วนการทดสอบฉีดเช็มที่ 3 ซึ่งจะดำเนินการประมาณวันที่ 22 ก.ค.63 การวิจัยและพัฒนาได้เป็นไปตามแผนงานการทดลอง เมื่อวิเคราะห์ประเมินผลการทดลองในลิงทั้งใน ด้านผลการกระตุ้นภูมิคุ้มกันและด้านความปลอดภัยเสร็จแล้ว ก็จะเข้าสู่การทดสอบในมนุษย์ ซึ่งขณะนี้ยังไม่ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ที่คาดว่าจะทำการทดสอบได้ประมาณเดือน ต.ค.63 ในส่วนของการศึกษากับมนุษย์ในระยะที่ 3 ที่ต้องทำการศึกษาในพื้นที่ที่มีการระบาด กระทบวงสาธารณสุขได้หรือร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านบางส่วน และแหล่งชุมชนขนาดใหญ่ของต่างประเทศ หากต้องมีการทดลองวัคซีนข้ามประเทศ ทั้งนี้ การพัฒนาวัคซีนของไทยยังเป็นไปได้ช้ากว่าต่างประเทศอยู่ประมาณ 6 เดือน ที่ต่างประเทศได้เริ่มทดลองระยะที่ 3 ไปแล้วตั้งแต่ ก.ค.63 ซึ่งจะ

ทราบผลประมาณสิ้นปี 63 ถ้าวัคซีนตัวแรกที่ประสบความสำเร็จเป็นเทคโนโลยีเดียวกับของไทยก็จะเป็นผลดี ในส่วนของการร่วมมือในการพัฒนาวัคซีนกับประเทศเพื่อนบ้าน ในภูมิภาคอาเซียนและเอเชีย รวม 6 ประเทศ ได้แก่ เมียนมา ลาว กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย และ ปากีสถาน การเจรจาความร่วมมือกับ

ต่างประเทศที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วจะ เกาหลีใต้ และอยู่ระหว่างการประสาน คือ สหรัฐฯ และญี่ปุ่น

▶ ด้านเศรษฐกิจ

การหารือระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้แทนสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน (ASEAN-BAC) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 36 และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประชุมทางไกล เมื่อวันที่ 26 มิ.ย.63 ไทยยินดีกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน ที่ผลักดันกลไกความร่วมมือระดับภูมิภาคระหว่างภาครัฐและเอกชน และสนับสนุนให้คณะกรรมการที่ปรึกษาธุรกิจพิเศษทำงานอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานในเรื่องโควิด-19 เพื่อความเป็นเอกภาพ และนายกรัฐมนตรีไทยได้เน้นย้ำความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน ในการรับมือกับโควิด-19 ควรส่งเสริมความร่วมมืออย่างยั่งยืนใน 3 ระยะ หรือ 3R ได้แก่ “Responsiveness” การตอบสนองต่อผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างทันท่วงที โดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าและรักษาความเชื่อมโยงในห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งหารือเชิงรุกกับประเทศสมาชิกอาเซียน “Recovery” การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างแข็งแรง รักษาตลาดที่เปิดกว้างสำหรับการค้า การลงทุน ใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีที่มีอยู่ และเพิ่มความตกลงกับประเทศที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะความตกลงทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) “Resilience” การยืดหยุ่นในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในอนาคต เร่งพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีไทยได้มี

การยืนยันถึงความพร้อมที่จะสนับสนุนภาคเอกชน เพื่อให้ภูมิภาคอาเซียนสามารถขับเคลื่อนได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ให้เป็นอีกภูมิภาคหนึ่งที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจกลับมาอยู่จุดสูงสุดอีกครั้ง ตลอดจนเป็นฐานการผลิตและการลงทุนที่สำคัญของโลก

▶ ด้านสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของพายุ “โนอึล” และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมอันดามันและอ่าวไทย ส่งผลให้ประเทศไทยมีฝนตกหนักถึงหนักมากกับมีลมแรงบางพื้นที่ ทำให้เกิดสถานการณ์น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก วาตภัย และดินสไลด์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) รายงานว่า มีจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจำนวน 27 จังหวัด ประชาชนได้รับผลกระทบ 1,932 ครัวเรือน มีผู้เสียชีวิต 1 ราย และผู้ได้รับบาดเจ็บ 2 ราย ทั้งนี้ “โนอึล” จัดเป็นพายุระดับ 3 (พายุโซนร้อน) ที่ก่อตัวขึ้นบริเวณทะเลจีนใต้ ก่อนพัดขึ้นฝั่งที่เมืองดานัง ประเทศเวียดนาม และเคลื่อนตัวเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยในช่วงค่ำของวันที่ 18 ก.ย.63 และอ่อนกำลังลงเป็นพายุระดับ 1 (หย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรง) ในวันที่ 20 ก.ย.63

▶ ด้านการเมือง

การประชุมทางการเมืองที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ และท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 19-20 ก.ย.63 ที่ผ่านมา ซึ่งมีแกนนำประกอบด้วย นายอานนท์ นำภา, น.ส.ปนัสยา สิทธิจิรวัฒนกุล หรือ รุ้ง, นายพิริชฐ์ ชิวาภิรักษ์ หรือแพนกวิน, นายภาณุพงศ์ จาดนอก หรือไมค์ และ นายจตุภัทร์ บุญภัทรรักษา หรือไผ่ ดาวดิน โดยเรียกกลุ่มตัวเองว่าเป็นกลุ่ม “แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม” ภายใต้ชื่อการประชุม “19 กันยา ทวงอำนาจคืนราษฎร” ในการชุมนุมได้มีการเสนอ 10 ข้อเรียกร้องเพื่อปฏิรูประบบบำนาญและประกันสุขภาพประชาชน และกระทำพิธีปิดหมุดคณะราษฎร หมุดที่ 2 ที่ “สนามราษฎร” และแกนนำได้ยื่นเอกสารเปิดผนึกถึงประธานองคมนตรีถึงข้อเรียกร้องทั้ง 10 ข้อ ต่อผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ก่อนที่แกนนำจะประกาศชัยชนะและยุติการประชุม โดยมีการนัดหมายกัน ในวันที่ 23 ก.ย. 63 เพื่อทวงถามความคืบหน้า และนัดชุมนุมใหญ่อีกครั้งในวันที่ 14 ต.ค.63 ทั้งนี้ ในการชุมนุมเป็นไปด้วยความสันติ ไม่มีการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ ทางด้านสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ออกมาเปิดเผยว่าจะมีการดำเนินคดีกับกลุ่มผู้ชุมนุมและผู้ให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง โดยเฉพาะการกระทำที่ไม่บังควรที่กระทบต่อความรู้สึกของคนไทย

▶ ด้านการทหาร

กองทัพอากาศส่งดาวเทียม “นภา-1” (NAPA-1) ขึ้นสู่อวกาศ เมื่อวันที่ 3 ก.ย.63 จรวด Vega เทียวบิน VV16 ของบริษัท Arianespace ทำการยิงนำส่งดาวเทียม “นภา-1” (NAPA-1) ซึ่งเป็นดาวเทียมเพื่อความมั่นคงดวงแรกของ กองทัพอากาศ โดยทำการยิงนำส่งจากฐานยิงจรวด ณ เฟรนช์เกียนา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สำหรับดาวเทียม “นภา-1” เป็นดาวเทียมขนาดเล็ก หรือ Nano-satellite ซึ่งจะโคจรในวงโคจรรอบโลกระดับต่ำ มีภารกิจในการลาดตระเวนและเฝ้าตรวจจากอวกาศ

สำหรับการตรวจการณ์พื้นที่ในประเทศที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการด้านความมั่นคง และยังสามารถใช้ขีดความสามารถของดาวเทียมในการสนับสนุนงานด้านบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ เช่น การสนับสนุนข้อมูลพื้นที่จุดความร้อนเพื่อการดับไฟป่าและการสนับสนุนข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการน้ำแก้ปัญหาหน้าท่วมน้ำแล้งในระดับประเทศ ทั้งนี้ การยิงนำส่งดาวเทียม “นภา-1” ได้มีการเลื่อนมาแล้วครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ 28 มิ.ย.63 เนื่องจากสภาพอากาศเหนือฐานยิงจรวดมีลมแรงในระดับที่อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจนำส่งดาวเทียมได้

▶ บทสรุป

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ไทยสามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้เป็นอย่างดี แต่ยังคงต้องมีการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดระลอกที่สองเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นเรื่องที่น่ากังวล การพัฒนาวัคซีนโควิด-19 จะ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศฟิลิปปินส์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. ชำรงชัย หนูนภักดิ์ และ ร.ท.หญิง ศิวลิย์ สิริโรจน์บริรักษ์

สถานการณ์ มิติด้านการเมืองและความมั่นคงของฟิลิปปินส์ หัวง ม.ย.-ส.ค.63 มีประเด็นทั้งด้านการเมืองภายในประเทศ การดำเนินนโยบายการต่างประเทศ และด้านการทหารและความมั่นคง รวมทั้งการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หลังจาก ฟิลิปปินส์พบมีผู้ติดเชื้อ COVID-19 มากที่สุดในอาเซียน โดยสถานการณ์ด้านการเมืองและความมั่นคงของฟิลิปปินส์ มีประเด็นสำคัญสรุปดังนี้

▶ ด้านการเมืองภายในประเทศ

◆ **ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ลงนามในร่างกฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายฉบับใหม่** เมื่อ 3 ก.ค.63 (สำนักข่าวออนไลน์วอยซ์ทีวี: 2563) รายงานว่าประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตอร์เต ลงนามในร่างกฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายฉบับใหม่ของฟิลิปปินส์เพื่อบังคับใช้เป็นกฎหมายในชื่อ “The Republic Act No. 11479 หรือ The Anti-Terrorism Act of 2020” โดยการลงนามในครั้งนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงพันธกรณีที่รัฐบาลจะต้องดำเนินการกวาดล้างการก่อการร้าย ซึ่งภัยคุกคามจากกลุ่มก่อการร้ายในประเทศเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ต้องมีกฎหมายฉบับนี้ ขณะเดียวกันยังทำให้กฎหมาย The Human Security Act of 2007 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) เข้มแข็งมากขึ้นและสามารถดำเนินคดีในความผิดทางอาญากรณีเกิดการก่อการร้ายโดยใช้ถ้อยคำ การประกาศ การเขียน การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ธงสัญลักษณ์ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่สื่อความหมายได้ รวมถึงยังอนุญาตให้สามารถควบคุมผู้ต้องสงสัยได้ถึง 24 วัน โดยไม่ต้องมีหมายศาล ทั้งนี้ กฎหมายการต่อต้านการก่อการร้ายฉบับใหม่ของฟิลิปปินส์มีผลบังคับใช้แล้วเมื่อ 18 ก.ค.63

■ **ฟิลิปปินส์ขยายเวลาการใช้มาตรการควบคุมโรค COVID-19 ในกรุงมะนิลาไปจนถึงสิ้นเดือน ก.ย.63** สำนักข่าวรอยเตอร์ รายงานอ้างถ้อยแถลงของประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตอร์เต ของฟิลิปปินส์เมื่อ 31 ส.ค.63 ว่าทางการจะขยายเวลาการใช้มาตรการควบคุมพื้นที่บางส่วนของกรุงมะนิลาและบริเวณโดยรอบออกไปจนถึง 30 ก.ย.63 หลังพบว่าการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในฟิลิปปินส์ยังคงน่าห่วงกังวล โดยมีสถิติผู้ติดเชื้อสูงสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้รัฐบาลยังมีแผนเพิ่มศักยภาพของภาคสาธารณสุข เช่น การเพิ่มจำนวนเตียง รวมถึงอุปกรณ์ห้อง ICU เพื่อรองรับผู้ป่วยที่อาจเพิ่มขึ้นอีกหากฟิลิปปินส์ผ่อนปรนมาตรการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

▶ ด้านนโยบายการต่างประเทศ

◆ **ฟิลิปปินส์ชะลอการยกเลิกข้อตกลงทางการทหารกับสหรัฐฯ** โดยสำนักข่าว Al Jazeera รายงานเมื่อ 2 มิ.ย.63 ว่านายทีโอโดโร โลเปซ ล็อกซิน จูเนียร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของฟิลิปปินส์ ชะลอการยกเลิกข้อตกลงว่าด้วยการเยือนของกองกำลังทหาร (Visiting Forces Agreement: VFA) ที่ลงนามเมื่อปี 2542 เป็นกรอบความร่วมมือในการฝึกซ้อมรบร่วมกันระหว่างฟิลิปปินส์ และสหรัฐฯ โดยต่ออายุข้อตกลงดังกล่าวอีกอย่างน้อย 6 เดือน โดยให้เหตุผลเกี่ยวกับสถานการณ์

เป็นอีกหนึ่งความหวังในการแก้ไขปัญหาอีกหนทางหนึ่ง เศรษฐกิจของไทยยังคงมีความไม่แน่นอนสูง เพราะนอกจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิดแล้ว ไทยยังประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติ และความไม่สงบทางการเมือง ที่รัฐบาลไทยจะต้องแก้ไขไปพร้อมกับการฟื้นฟูประเทศภายหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

ทางการเมืองและพัฒนาก่อนอื่น ๆ ในภูมิภาค ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์ได้แจ้งขอยกเลิกข้อตกลง VFA กับสหรัฐฯ เมื่อ ก.พ.63 เดิมจะมีผลใน ส.ค.63 ก่อนจะตัดสินใจชะลอการยกเลิกเป็นการชั่วคราว

◆ **ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง เรียกร้องให้จีนและฟิลิปปินส์ประสานงานเพื่อส่งเสริมความร่วมมือต่อไป** เมื่อ 12 มิ.ย.63 (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2563) ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้กล่าวในการสนทนาทางโทรศัพท์กับประธานาธิบดีดูเตอร์เต โดยย้ำว่านับตั้งแต่เกิดการระบาดของ Covid-19 รัฐบาลและประชาชนระหว่างจีนและฟิลิปปินส์ได้ขยายขอบเขตการช่วยเหลือและการต่อสู้กับโรคระบาดเคียงข้างกัน ทั้งยังเฝ้าดูแลกันและกันในฐานะเพื่อน โดยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ยินดียิ่งที่เห็นประธานาธิบดีดูเตอร์เต นำพาฟิลิปปินส์ให้เดินหน้าต่อไป และจีนพร้อมยินดีให้การสนับสนุนฟิลิปปินส์อย่างแข็งขันและต่อเนื่อง ตามความต้องการของฟิลิปปินส์ ด้านประธานาธิบดีดูเตอร์เต ระบุว่าปี 2020 นี้เป็นวาระครบรอบ 45 ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างฟิลิปปินส์และจีน ซึ่งถือเป็นความก้าวหน้าที่สำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ พร้อมทั้งย้ำว่า ฟิลิปปินส์จะเป็นมิตรกับจีนเสมอ และจะไม่อนุญาตให้ใครใช้ฟิลิปปินส์เป็นเครื่องมือในการทำกิจกรรมใด ๆ ที่มุ่งต่อต้านจีน

▶ ด้านการทหารและความมั่นคง

■ **ทหารและตำรวจฟิลิปปินส์สังหารสมาชิกกลุ่มอาบู ไชยาฟ ใกล้กรุงมะนิลา** โดย สำนักข่าว Rappler ของฟิลิปปินส์รายงานอ้างการเปิดเผยของหน่วยข่าวกรองตำรวจเมื่อ 26 มิ.ย.63 ว่าผู้ก่อการร้ายที่เชื่อมโยงกับกลุ่มอาบู ไชยาฟ และสวามิภักดิ์ต่อกลุ่ม Islamic States (IS) ถูกสังหารจำนวน 4 ราย เมื่อ 25 มิ.ย.63 ที่เมือง Parañaque ห่างจากกรุงมะนิลาประมาณ 20 กิโลเมตร หลังจากเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจร่วมปฏิบัติการค้นหาและเกิดการปะทะกัน คาดว่าบุคคลทั้งหมดดังกล่าวอยู่ในสังกัดกลุ่มอาบู ไชยาฟ นำโดยนาย Hatib Hajan Sawadjaan ซึ่งเคลื่อนไหวใน จ.ซูลู ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ นาง Merhama Abdul Sawari หรือ Mheng หนึ่งในผู้ก่อการร้ายที่เสียชีวิต มีประวัติทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ก่อการร้ายชาวอินโดนีเซีย ให้ช่วยวางแผนก่อเหตุระเบิดโบสถ์คริสต์ที่เขตเทศบาลโจโล จ.ซูลู เมื่อ ม.ค.62

◆ **ฟิลิปปินส์ยกระดับมาตรการเฝ้าระวังด้านความมั่นคงหลังจับกุมสมาชิกคนสำคัญของกลุ่มอาบู ไชยาฟ** เมื่อ 15 ส.ค.63 หน่วยงานความมั่นคงฟิลิปปินส์ยกระดับมาตรการรักษาความปลอดภัยทั่วประเทศ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) โดยเฉพาะพื้นที่บนเกาะมินดาเนา เพื่อป้องกันเหตุรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากปรากฏข่าวสารว่ามีแนวโน้มที่กลุ่มอาบู ไชยาฟจะโจมตีเจ้าหน้าที่เป็นการตอบโต้ภายหลังการจับกุมนาย Abduljihad Susukan หนึ่งในแกนนำสมาชิกระดับสูงของกลุ่มอาบู ไชยาฟ เมื่อ 14 ส.ค.63 ซึ่งถูกตั้งข้อหาฆ่าผู้อื่น 23 ข้อหา พยายามฆ่า 6 ข้อหาและลักพาตัว 5 ข้อหา โดยเกี่ยวข้องกับการลักพาตัวชาวต่างชาติเพื่อเป็นตัวประกันและเรียกค่าไถ่ ซึ่งถือเป็นแหล่งรายได้สำคัญของกลุ่มดังกล่าวในหัวง 3-4 ปีที่ผ่านมา

◆ **เกิดเหตุระเบิด 2 ครั้ง ใน จ.ซูลู ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์** เกิดเหตุระเบิดใกล้ห้างสรรพสินค้าในเขตเทศบาลโจโล จ.ซูลู ทางตอนใต้

ของฟิลิปปินส์เมื่อ 24 ส.ค.63 (สำนักข่าวออนไลน์กรุงเทพปธนินวิ: 2563) โดยเหตุระเบิดครั้งแรกผู้ก่อเหตุใช้ระเบิดแสวงเครื่องติดตั้งในรถจักรยานยนต์ และระเบิดครั้งที่ 2 คาดว่าเป็นการระเบิดฆ่าตัวตายโดยผู้ก่อเหตุเป็นสตรี เกิดขึ้นห่างจากจุดที่ระเบิดครั้งแรกประมาณ 100 เมตร ซึ่งจากเหตุระเบิดทั้งสองครั้งทำให้มีผู้เสียชีวิต 15 ราย เป็นทหาร 7 นาย พลเรือน 6 ราย ตำรวจ 1 นาย และมีระเบิดฆ่าตัวตาย 1 ราย ทั้งนี้ยังไม่ปรากฏกลุ่มที่ออกมาอ้างความรับผิดชอบต่อเหตุโจมตีดังกล่าว

▶ บทสรุป

สถานการณ์ด้านการเมืองและความมั่นคงของฟิลิปปินส์ในห้วงที่ผ่านมา พบว่า ด้านการเมืองภายในประเทศ ฟิลิปปินส์ยังคงเผชิญความ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศสย.สพท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท.อัครราชย์ หนูนภักดี และ นาย สิทธิชัย สุขคะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา ในห้วง มิ.ย.-ส.ค.63 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19

◆ เมื่อวันที่ 21 ส.ค.63 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) รัฐบาลเมียนมาประกาศใช้มาตรการปิดพื้นที่ (Lockdown) เมืองสิตตเว ซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐยะไข่หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นโดยตรวจพบผู้ป่วยจำนวน 19 ราย ทางตอนใต้ของรัฐ ตั้งแต่ 17 ส.ค.63 ทำให้ยอดรวมผู้ป่วยติดเชื้อ COVID-19 ในเมียนมามีจำนวนรวม 409 ราย ทั้งนี้ ทางกรมเมียนมาระบุว่าพบผู้ป่วยส่วนใหญ่ที่เมืองสิตตเว ทำให้ต้องประกาศเคอร์ฟิวและให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองดังกล่าวอยู่แต่ในบ้านห้ามออกจากที่พักโดยไม่จำเป็น รวมทั้งระงับเที่ยวบิน

ภายในประเทศระหว่างเมืองสิตตเวกับย่างกุ้ง ต่อมาเมียนมาสั่งปิดเมืองในรัฐยะไข่เพิ่มอีก 4 เมือง ได้แก่ เมืองเจ้าผิว เมืองอัน เมืองตานดเว และเมืองตองอับ ส่งผลให้ประชาชนประมาณ 1 ล้านคนไม่สามารถออกจากเคหสถานได้ ยกเว้นเจ้าหน้าที่รัฐ พนักงานโรงงาน และผู้ที่จำเป็นต้องซื้อของสามารถออกจากเคหสถานได้ โดยอนุญาตให้ใช้เฉพาะรถขนส่งสาธารณะ และมีคำสั่งปิดทำการโรงเรียนทุกแห่งตั้งแต่ 27 ส.ค.63

▶ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

◆ กระทรวงการก่อสร้างของเมียนมาเปิดเผยรายชื่อโครงการ 4 โครงการ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) ที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการลงทุนภายใต้โครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษจีน-เมียนมา (CMEC) ตามกรอบนโยบาย BRI ของจีน และเป็นโครงการที่ถูกกำหนดให้มีการลดภาษีขั้นต้น (Early Harvest) แต่ยังไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะมากนัก ได้แก่ 1) โครงการก่อสร้างทางด่วนเส้นทางเมืองมุเซ รัฐฉาน-เมืองทิกไห่ย้ง มณฑลสะไ้-มณฑลฉ่านซี 2) โครงการก่อสร้างถนนเส้นทางกรุงเนปีดอ-เมืองตยะเยะและเมืองอองลาน มณฑลมะก้วย-เมืองเจ้าผิว รัฐยะไข่ ซึ่งทั้งสองโครงการอยู่ระหว่างการศึกษาค่าความเป็นไปได้ที่จะก่อสร้าง 3) โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำสาละวินในเมืองคุนหลง (Kunlong Bridge) และถนนวงแหวนในเมืองชินฉ่วยฮ้อ รัฐฉาน ซึ่งอยู่ในเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อยกลุ่มโกกั้ง เพื่อใช้เป็นเส้นทางลัดไปสู่เมืองหลินชางในมณฑลยูนนานของจีน และ 4) โครงการก่อสร้างอุโมงค์ตัดหุบเขาตาดโลน (Watalone Tunnel) บนถนนเส้นทางเมืองตองจี-เมืองลอยลิน ในรัฐฉาน

ทำทนายในเรื่องการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยสถานการณ์การแพร่ระบาดดังกล่าวได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับด้านนโยบายการต่างประเทศ ฟิลิปปินส์จะยังคงให้ความสำคัญกับประเทศมหาอำนาจอย่างจีน และพันธมิตรเก่าอย่างสหรัฐฯ อันจะเห็นได้จาก การตัดสินใจชะลอการยกเลิกข้อตกลงทางการทหารระหว่างฟิลิปปินส์กับสหรัฐฯ (VFA) เป็นการชั่วคราว และการเน้นย้ำถึงความเป็นมิตรกับจีนในวาระครบรอบ 45 ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างฟิลิปปินส์และจีนสำหรับด้านการทหารและความมั่นคงนั้น สถานการณ์การก่อการร้ายยังคงเป็นภัยคุกคามสำคัญภายในประเทศของฟิลิปปินส์

◆ เศรษฐกิจภายในประเทศนั้น (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2563) รัฐบาลเมียนมาอนุมัติเงินกู้มูลค่า 31,800 ล้านดอลลาร์ (22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) แก่ภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ซึ่งเป็นไปตามแผนงานบรรเทาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของเมียนมาเมื่อ 18 มิ.ย.63 ในการให้เงินกู้แก่ธุรกิจการผลิตเสื้อผ้า โรงแรม การท่องเที่ยว และธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวม 832 แห่ง โดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี นอกจากนี้ รัฐบาลยังอนุมัติเงินกู้บรรเทาทุกข์พิเศษแก่เกษตรกร 50,000 จัด (35.7 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อพื้นที่ 1 เอเคอร์ โดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี ตั้งแต่ มิ.ย.63 ซึ่งรวมเป็นเงินกู้ทั้งหมด 600,000 ล้านดอลลาร์ (428 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ต่อพื้นที่ 12 ล้านเอเคอร์ จนถึง ก.ย.63

▶ สถานการณ์การเลือกตั้ง

◆ ประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติเมียนมา (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) (Myanmar's Union Election Commission-UEC) ระบุนว่า การเลือกตั้งทั่วไปแบบหลายพรรคการเมืองของเมียนมาจะจัดขึ้นใน 8 พ.ย.63 โดย UEC ประกาศวันรับสมัครผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งระหว่าง 20 ก.ค.-7 ส.ค.63

◆ การเลือกตั้งที่กำลังจะเกิดขึ้นนี้ (สำนักข่าวออนไลน์ผู้จัดการออนไลน์: 2563) อองซานซูจี ประกาศอย่างเป็นทางการว่าจะลงแข่งขันในการเลือกตั้งทั่วไปของเมียนมาที่จะมีขึ้นใน พ.ย.63 ทั้งนี้ สื่อมวลชนต่างประเทศวิเคราะห์ว่าการเลือกตั้งทั่วไปของเมียนมาจะเป็นการแข่งขันกันระหว่างพรรค NLD ของอองซานซูจี กับคู่แข่งสำคัญ คือพรรคเพื่อความเป็นปึกแผ่นและการพัฒนาแห่งสหภาพ (USDP) ซึ่งใกล้ชิดกับกองทัพเมียนมา โดยมีตัวแปรสำคัญคือ ความนิยมในตัวอองซานซูจีในเมียนมาที่ยังคงแข็งแกร่ง แม้จะมีภาพลักษณ์เสื่อมถอยในระดับนานาชาติจากท่าทีต่อการในประเด็นฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวโรฮิงจา ของอองซานซูจี

▶ บทสรุป

◆ อย่างไรก็ตามจากสถานการณ์ข้างต้น หากพิจารณาเรื่องการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นในวันที่ 8 พ.ย.63 อาจมีการเลื่อนออกไป เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดระลอกใหม่ เหตุเพราะในบางรัฐของเมียนมาเริ่มใช้มาตรการปิดพื้นที่ (Lockdown) การเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบากมากขึ้น รวมถึงกิจกรรมทางการเมืองในการส่งเสริมการเลือกตั้งอาจจะต้องหยุดชะงักชั่วคราว และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ระลอกใหม่ในเมียนมานั้น อาจยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเมียนมาอย่างต่อเนื่อง แม้รัฐบาลเมียนมาได้อนุมัติเงินกู้มูลค่า 31,800 ล้านดอลลาร์ (22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) แก่ภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 แต่เป็นการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในบางกิจการ

เท่านั้น จึงอาจทำให้ภาคธุรกิจอื่น ๆ ที่ไม่เข้าข่ายมาตรการดังกล่าวไม่ได้ได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง

◆ หากพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์ ประเทศไทยและเมียนมามีพรมแดนติดกันเป็นแนวยาว ดังนั้นในสถานการณ์การระบาดของเชื้อ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สพท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศเวียดนาม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อารังชัย หนูหนักดี และ ร.ท.หญิง ศิวลิย์ สิริโรจน์บริรักษ์

สถานการณ์ มิติด้านการเมืองและความมั่นคงของเวียดนาม ห้วง มิ.ย.-ส.ค.63 เวียดนามมีการประชุมสำคัญที่เกี่ยวข้องในฐานะประธานอาเซียน และการเผชิญความท้าทายในเรื่องการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน มีรายละเอียดดังนี้

▶ การประชุมสำคัญที่เกี่ยวข้องในฐานะประธานอาเซียน

◆ **การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจอาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้)** สำนักข่าวซินหัวของจีน รายงานเมื่อ 4 มิ.ย.63 ว่า ที่ประชุม รว.ศก.อาเซียนบวกสาม จัดประชุมเรื่องการบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากปัญหา COVID-19 โดยนาย Tran Tuan Anh รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนาม เป็นประธาน ออกแถลงการณ์ร่วมถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการบรรเทาผลกระทบจากปัญหา COVID-19 ต่อประชาชน รวมถึงจากการชะงักงันทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน ตลาดการเงิน และทุนมนุษย์ในระดับภูมิภาค โดยที่ประชุมเห็นพ้องที่จะมีการประสานงานระหว่างกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในส่วนของงานศุลกากร เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า และแลกเปลี่ยนความรู้และแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบายและแผนงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

◆ **การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 36** นายกรัฐมนตรีเวียดนามเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาและบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยคำกล่าวของ นายกรัฐมนตรี เหวียน ซวน ฟุก ของเวียดนาม กล่าวระหว่างการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 36 ด้วยระบบการประชุมทางไกล (video conference) เมื่อ 26 มิ.ย.63 เรียกร้องให้นานาประเทศให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ทั้งภาคการท่องเที่ยว การส่งออกสินค้า โดยเฉพาะในไทยและเวียดนาม รวมถึงโอกาสที่จีนอาจแสวงประโยชน์ในห่วงโซ่อุปทานของเอเชียตกต่ำ เคลื่อนไหวในประเด็นทะเลจีนใต้อีกครั้ง โดยยกกรณีตัวอย่างที่จีนประกาศอ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่ทะเลจีนใต้หวังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 และห่วงการแพร่ระบาดของโรค SARS ห่วงปี 2545-2546

◆ **การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF)** สำนักข่าวเวียดนาม (Vietnam News Agency: VNA) รายงานว่า เวียดนามในฐานะประธานอาเซียน เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเจ้าหน้าที่กลาโหมของกลไกความร่วมมือ ASEAN Regional Forum (ARF) ผ่านระบบการประชุมทางไกล เมื่อ 1 ก.ค.63 โดย พล.ท.อาวุโส Nguyen Chi Vin รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเวียดนาม เน้นย้ำว่าเวียดนามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับความร่วมมือด้านกลาโหมและความมั่นคงในกรอบ ARF และเชื่อมั่นว่าประเทศสมาชิกจะผ่านพ้นอุปสรรคจากโรค COVID-19 ร่วมกันเพื่อสร้างสันติภาพ เสถียรภาพ และความรุ่งเรืองในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก อีกทั้งคาดหวังว่า ARF กับการประชุมรัฐมนตรี

COVID-19 ระลอกใหม่ในเมียนมา เป็นเรื่องที่รัฐบาลไทยควรให้ความสำคัญและระมัดระวังในเรื่องการข้ามแดนของคนเมียนมา ทั้งการเข้ามาอย่างถูกกฎหมาย หรือการลักลอบข้ามแดนผ่านทางพรมแดนธรรมชาติอย่างผิดกฎหมาย เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่กระทบต่อไทยและควรให้ความสำคัญ

กลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ADMM-Plus) จะมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น

◆ **การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาทางออนไลน์** โดย Sen. Lieut. Gen. Nguyen Chi Vinh รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเวียดนาม เป็นประธานการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Senior Officials' Meeting Plus: ADSOM+) ผ่านระบบการประชุมทางไกล เมื่อวันที่ 7 ก.ค. 63 (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์: 2563) โดยผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย หัวหน้าคณะเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียนจากประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา ได้แก่ รัสเซีย จีน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย ทั้งนี้ พล.อ. โง ซวน หลิก (General Ngo Xuan Lich) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเวียดนาม ได้กล่าวในถ้อยแถลงในการประชุมดังกล่าว โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างกัน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งเป็นวิกฤตระดับโลกและความท้าทายทางด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Security) ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชาชน โดยวิกฤตโรคระบาดครั้งนี้แต่ละประเทศไม่สามารถรับมือหรือแก้ไขได้โดยลำพัง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ และกลไกความร่วมมือในระดับภูมิภาค นอกจากนี้ ผู้แทนจากหน่วยงานกลาโหมของแต่ละประเทศ ยังได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการบริหารจัดการโรคระบาด และรายงานความคืบหน้าของกิจกรรมภายใต้กรอบรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers' Meeting Plus-ADMM+)

◆ **การประชุมทางไกลเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน เวียดนามในฐานะประธานอาเซียนจัดการประชุมทางไกลระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน (ASEAN Senior Officials Meeting: ASEAN SOM) เมื่อ 16 ก.ค.63** โดยที่ประชุมให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทของ ASEAN ในช่วงวิกฤตโรค COVID-19 นอกจากนี้ ยังร่วมกันทบทวนความคืบหน้าแผนงานภายใต้วิสัยทัศน์อาเซียนปี 2568 รวมถึงแนวทางการจัดทำวิสัยทัศน์การสร้างความสามัคคีอาเซียนช่วงหลังปี 2568 สำหรับความสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาค รวมทั้งกระชับความสัมพันธ์กับประเทศคู่เจรจาในการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้วิสัยทัศน์อาเซียนปี 2564-2568 ส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศคู่เจรจาบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) และบทบาทนำของอาเซียนในเวทีการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพในการรับมือกับปัญหาท้าทายเร่งด่วนที่อาจเกิดขึ้น

◆ **เวียดนามคาดอาเซียนลงนาม “ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระดับภูมิภาค” (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ภายในสิ้นปี** เว็บไซต์ รีพับลิค เวิลด์ (สำนักข่าวออนไลน์ไทยรัฐ: 2563) รายงาน นาย Tran Tuan Anh รัฐมนตรีการค้าเวียดนาม ระบุหลังการหารือถึงปัญหาและความแตกต่างในข้อตกลงทางการค้าผ่านการประชุมทางไกลกับชาติสมาชิกอาเซียนว่าการเจรจาในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระดับภูมิภาค หรือ RCEP ของ 15 ประเทศในเอเชียแปซิฟิกมีแนวโน้มนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี และคาดว่าสมาชิกและคู่ค้าทั้ง 15 ประเทศจะลงนามร่วมกันในช่วงสิ้นปีนี้ โดยหลังจากนั้นจะมีการประชุมระดับรัฐมนตรีของประเทศคู่ค้า RCEP อีกครั้งในเดือน ต.ค.63

▶ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เวียดนามยืนยันการเสียชีวิตของผู้ติดเชื้อโรค COVID-19 จำนวน 3 รายแรกของเวียดนาม เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ Vietnam Times และ VnExpress International (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) รายงานเมื่อ 1 ส.ค.63 ว่ากระทรวงสาธารณสุขเวียดนามยืนยันว่า มีผู้เสียชีวิตจากโรค COVID-19 จำนวน 3 รายแรกของเวียดนาม โดยผู้ติดเชื้อรายแรกอายุ 70 ปี อาศัยที่เมืองฮอยอัน รายที่ 2 อายุ 61 ปี อาศัยที่นครดานัง ทั้งสองรายเสียชีวิตเมื่อ 31 ก.ค.63 และรายที่ 3 อายุ 68 ปี อาศัยที่นครดานัง เสียชีวิตเมื่อ 1 ส.ค.63 โดยทั้งสามคนเป็นผู้สูงอายุและมีโรคประจำตัวหลายโรค ทำให้นครดานัง กลายเป็นศูนย์กลางการแพร่ระบาดในเวียดนาม

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

▶ บทสรุป

สถานการณ์ภายในประเทศของเวียดนามในห้วงที่ผ่านมา พบว่า เวียดนามยังคงเดินหน้าในฐานะประธานอาเซียนต่อไป ภายใต้การมุ่งเน้นส่งเสริมการเชื่อมโยงกันในภูมิภาค การเสริมสร้างความใกล้ชิดทางเศรษฐกิจระหว่างกันอย่างแน่นแฟ้น ควบคู่ไปกับการมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ในการรักษาไว้ซึ่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียน ภายใต้แนวคิด “Cohesive and Responsive” ท่ามกลางการเผชิญความท้าทายในเรื่องการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ และกลไกความร่วมมือในระดับภูมิภาค

สถานการณ์ภายในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. ชำรงชัย หนูนภักดิ์ และ นางสาว ณัฐา แก้วคำแสน

สถานการณ์ภายใน สปป.ลาว มิติด้านเศรษฐกิจ และ สถานการณ์โควิด-19 ในห้วงเดือน มิ.ย.-ส.ค.63 ได้แก่

▶ มิติด้านเศรษฐกิจ

โครงการเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 (Belt and Road Initiative: BRI) มีความสำคัญกับเศรษฐกิจของ สปป.ลาว เนื่องจากโครงการนี้ทำให้ สปป.ลาว ที่เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเลได้เชื่อมต่อการคมนาคมทางบกกับประเทศต่าง ๆ ซึ่งทางรถไฟ

จีน-ลาว ที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 ได้วางรางลอดอุโมงค์แห่งที่ 1 หรืออุโมงค์บ้านแสนซุ่มแล้วเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมกับการวางรางรถไฟระยะทางรวม 500 เมตร

ลอดผ่านอุโมงค์ได้อย่างแม่นยำด้วยรถสำหรับการวางรางรถไฟ ซึ่งอุโมงค์บ้านแสนซุ่มที่มีความยาว 661 เมตร ตั้งอยู่ในแขวงเวียงจันทน์ โดยห่างจากนครหลวงเวียงจันทน์ไปทางทิศเหนือประมาณ 60 กิโลเมตร สำหรับทางรถไฟจีน-ลาว มีความยาวทั้งสิ้น 409 กิโลเมตร และรองรับขบวนรถไฟที่วิ่งด้วยความเร็ว 160 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ซึ่งทางรถไฟใน สปป.ลาว นี้ประกอบด้วยสะพานและอุโมงค์ประมาณร้อยละ 60 ของเส้นทางรถไฟจีน-ลาว ทั้งหมด ได้แก่ อุโมงค์ 72 แห่ง มีความยาวรวมกันประมาณ 198 กิโลเมตร และสะพาน 170 แห่ง ยาวรวม 62 กิโลเมตร ซึ่งใช้งบประมาณทั้งสิ้น 5.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จะแล้วเสร็จภายในปี 2564 และจะเปิดใช้งานได้ในปี 2565 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

จากผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ดังนั้น รัฐบาลของ สปป.ลาว จึงได้มีนโยบายฟื้นฟูและกระตุ้นการท่องเที่ยวตามโครงการ “ลาวเที่ยวลาว” เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ภาคธุรกิจจัดทำแผนธุรกิจที่หลากหลาย และมอบส่วนลดเพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่ยังคงมาตรการรักษาความปลอดภัยและสุขอนามัยเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นต้น (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

▶ สถานการณ์โควิด-19 ใน สปป.ลาว

เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ สปป.ลาว ได้จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติของเชื้อโควิด-19 ของรัฐบาล สปป.ลาว เพื่อกำกับดูแลการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ภายในประเทศ ซึ่งรวมถึงการที่เดินทางออกจาก สปป.ลาว ต้องมีใบรับรองแพทย์

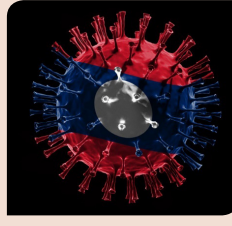
เนื่องจากผู้ที่ไม่ได้รับรองทางการแพทย์จะถูกประเทศปลายทางปฏิเสธการเข้าประเทศ (สำนักข่าว FM 100.5 MCOT News Network: 2563)

เมื่อวันที่ 24 ก.ค.63 สปป.ลาว พบผู้ติดเชื้อโควิด-19 รายใหม่ และได้ส่งตัวเข้ารับการรักษาที่ รพ.มิตรภาพ ทำให้ สปป.ลาว มีผู้ติดเชื้อสะสม 20 ราย (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2563) ซึ่งเป็นรายแรกภายหลังจากที่ตรวจไม่พบเชื้อโควิด-19 ในลาวเป็นเวลากว่า 102 วัน จึงทำให้ สปป.ลาว ประกาศต่ออายุมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จนถึง 31 ส.ค.63 เนื่องจากพบว่ายังคงมีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อโควิด-19 มาจากต่างประเทศ จึงมีการปิดด่านสำหรับการเดินทางเข้า-ออกของบุคคลทั่วไปและการขนส่งสินค้า รวมถึงระงับการออกวีซ่าท่องเที่ยวหรือบุคคลที่มีการเดินทางผ่านประเทศที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อเป็นการสกัดกั้นการแพร่ระบาดจากต่างประเทศ สำหรับ นักการทูต นักธุรกิจ และแรงงานที่มีความจำเป็นเร่งด่วนสามารถเดินทางเข้าลาวได้ แต่ต้องผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากรัฐบาล สปป.ลาว ก่อน เป็นต้น (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

นอกจากวิกฤติไวรัสโควิด-19 สปป.ลาว ยังต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังต้องเผชิญกับโรคไข้เลือดออกที่มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกมากกว่า 5,400 ราย นับตั้งแต่เดือนมกราคม - 25 สิงหาคม 2563 จึงทำให้ สปป.ลาว กำกับดูแลการเข้า-ออกประเทศอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันการระบาดระลอก 2 ของโรคโควิด-19 (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2563)

▶ บทสรุป

สถานการณ์ใน สปป.ลาว ในห้วง มิ.ย. - ส.ค.63 โครงการรถไฟจีน-ลาว ที่ใกล้จะแล้วเสร็จและจะพร้อมเปิดบริการในปี 2565 อาจกลายเป็นความหวังหนึ่งของรัฐบาล สปป.ลาว ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของ สปป.ลาว นอกจาก สปป.ลาว ต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังคงต้องเผชิญกับโรคไข้เลือดออกที่ระบาดอย่างหนักภายในประเทศ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยทำให้สาธารณสุขของ สปป.ลาว ต้องวางแผนในการรักษาผู้ป่วยไข้เลือดออกที่อาจมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อัครชัย หนุณภักดี และ นางสาว ญัฐา แก้วคำแสน

สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์มีมติด้านการเมืองและความมั่นคง มติด้านเศรษฐกิจ และสถานการณ์โควิด-19 ในสิงคโปร์ ในห้วงเดือน มิ.ย. - ส.ค.63 ได้แก่

► มติด้านการเมืองและความมั่นคง

เมื่อ 23 มิ.ย.63 นายกรัฐมนตรี ลี เซียนลุง ได้ประกาศยุบสภา ซึ่งเป็นช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การเลือกตั้งครั้งนี้เปรียบ

เสมือนการลงประชามติจากประชาชน ต่อนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน โดยได้กำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 10 ก.ค. 63 สำหรับผลของการเลือกตั้งนั้นเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้พรรค People's Action Party (PAP) ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลสิงคโปร์ชนะการเลือกตั้งได้ที่นั่งในสภานิติบัญญัติจำนวน 83 ที่นั่งจากทั้งหมด 93 ที่นั่ง ส่วนที่เหลือ 10 ที่นั่งเป็นของพรรค Workers' Party (WP)

หรือพรรคฝ่ายค้าน โดยการเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมากและมีจำนวนผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งสูงสุดนับตั้งแต่ปี 2540 จากการชนะการเลือกตั้งทั่วไปที่พรรคฝ่ายค้าน หรือพรรค Workers' Party ได้ที่นั่งเพิ่มเป็น 10 ที่นั่ง อาจทำให้นโยบายของสิงคโปร์เป็นประชานิยมมากขึ้น เนื่องจากพรรครัฐบาลได้ที่นั่งในสภาน้อยที่สุดในรอบ 55 ปี (สำนักข่าวโพสท์ทูเดย์: 2563)

► มติด้านเศรษฐกิจ

จากวิกฤตโควิด-19 ทำให้สิงคโปร์สั่งชะลอโครงการก่อสร้างอาคารผู้โดยสารหลังที่ 5 ของท่าอากาศยานชางงีออกไปอย่างน้อยเป็นเวลา 2 ปี เพื่อทำการประเมินสถานการณ์อนาคตของการเดินทางและการท่องเที่ยวว่าจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบใด โดยสนามบินชางงีมีกำหนดจะแล้วเสร็จในช่วงระหว่างปี 2030-2040 ซึ่งสามารถรองรับผู้โดยสารได้ถึงปีละ 50 ล้านคน (สำนักข่าว MCOT: 2563)

เมื่อ 11 ส.ค.63 รมว.การค้าและอุตสาหกรรมสิงคโปร์ได้คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจสิงคโปร์ในปี 2563 จะขยายตัวติดลบอยู่ที่ร้อยละ 5-7

เนื่องจากหลายประเทศมีการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่ 2 จึงเป็นเหตุทำให้เศรษฐกิจเกิดหยุดชะงัก โดยรัฐบาลสิงคโปร์ได้จัดเตรียมมาตรการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนภาคธุรกิจที่ไม่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อ

โควิด-19 เช่น ธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เวชภัณฑ์ อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักร เป็นต้น (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

ถึงแม้รัฐบาลสิงคโปร์จะมีนโยบายต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนภาคธุรกิจ แต่สิงคโปร์เข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยหนักกว่าที่คาดการณ์ไว้เบื้องต้น ซึ่งภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ ไตรมาส 2 ปี 2563 หดตัวลงร้อยละ 13.2 มีความรุนแรงมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ ทำให้ รมว.การค้าและอุตสาหกรรมสิงคโปร์ กล่าวว่า “สิงคโปร์ไม่อาจย้อนกลับไปยังโลก ในช่วง

ก่อนการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และต้องวางแผนทิศทางใหม่” นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังมีอัตราเงินเฟ้อต่ำที่สุดในรอบ 10 ปี (สำนักข่าว Traderider.com: 2563) ด้วยผู้บริโภคมีการใช้จ่ายและการใช้พลังงานลดลงจึงทำให้เศรษฐกิจไม่อาจฟื้นตัวได้โดยง่าย เพราะความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ลดลง

เนื่องจากเศรษฐกิจที่ถดถอยได้ทำให้รัฐบาลสิงคโปร์จัดสรรงบประมาณอีก 5,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด-19 โดยการอนุมัติงบประมาณในครั้งนี้เพื่อขยายเวลามาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ ที่ประกาศใช้ก่อนหน้านี้ออกไปจนถึง มี.ค.64 เพื่อการอุดหนุนค่าจ้างแรงงาน การช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรมการบิน และการชดเชยรายได้ให้กับประชาชนผู้ว่างงาน นอกจากนี้ยังเพิ่มมาตรการให้สินเชื่อด้านการท่องเที่ยวในวงเงิน 320 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ เพื่อเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศสิงคโปร์ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

► สถานการณ์โควิด 19 ในสิงคโปร์

กระทรวงการพัฒนาชาติและทรัพยากรมนุษย์ของสิงคโปร์เร่งดำเนินการจัดหาที่พักอาศัยเพิ่มเติมให้กับแรงงานต่างด้าวกว่า 60,000 คน เพื่อลดความแออัดในที่พักของแรงงานต่างด้าวปัจจุบันที่เป็นสาเหตุทำให้มีการติดเชื้อโรคโควิด-19 จำนวนมากในสิงคโปร์ โดยมีทั้งโครงการระยะสั้นที่จัดหาพื้นที่ชั่วคราวให้พักอาศัย และโครงการระยะยาวที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการสร้างอีกหลายปี (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

ท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สิงคโปร์เตรียมใช้เครื่อง TraceTogether Token เพื่อใช้ในการติดตามผู้ที่มีความใกล้ชิดต่อผู้ป่วยโรคโควิด-19 โดยจะมีการใช้ควบคู่ไปกับแอปพลิเคชัน Trace Together ซึ่งเครื่อง TraceTogether Token ทำงานผ่านระบบบลูทูธ เพื่อตรวจจับบุคคลที่อยู่ใกล้กัน และข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำไปจัดเก็บในเครื่องโทรศัพท์ของแต่ละบุคคล เครื่องดังกล่าวไม่สามารถติดตามตำแหน่งของผู้ใช้งานได้ เพื่อรักษาความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้อุปกรณ์ จนกระทั่งผู้ใช้อุปกรณ์ติดเชื้อโควิด-19 จึงส่งมอบประวัติการเดินทางที่บันทึกไว้ให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการติดตามผู้ที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อโควิด-19 และเฝ้าระวังต่อไป (สำนักข่าวออนไลน์ RYT9: 2563)

นอกจากนี้ สิงคโปร์ได้มีการทดลองใช้ระบบติดตามอาการของแรงงานต่างชาติที่ติดเชื้อโควิด-19 ผ่านทางแอปพลิเคชัน WhatsApp โดยใช้ระบบ SGDomBot เพื่อติดตามอาการของแรงงานต่างชาติที่ติดเชื้อโควิด-19 ซึ่งผู้ป่วยต้องรายงานอุณหภูมิของร่างกาย อัตราการเต้นของหัวใจ ระดับออกซิเจน และรายงานความผิดปกติของร่างกายวันละ 2 ครั้ง โดยสามารถใช้ภาษาของตนเองได้เนื่องจากมีอาสาสมัครคอยอำนวยความสะดวกในการแปลภาษาให้กับแพทย์เพื่อทำการรักษา (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

► บทสรุป

สถานการณ์ในสิงคโปร์ในห้วง มิ.ย. - ส.ค.63 สิงคโปร์ต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบมาจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างรุนแรง ซึ่งอาจทำให้รัฐบาลสิงคโปร์ต้องวางแผนในการดำเนินนโยบายด้านการดำเนินธุรกิจใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อย่างไรก็ตามรัฐบาลสิงคโปร์มีความพยายามในการสนับสนุนการนำอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีมาช่วยในการลดความเสี่ยงการติดเชื้อโควิด-19 เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวต่างชาติ สำหรับการเมืองในสิงคโปร์ถึงแม้พรรครัฐบาลจะได้ชนะการเลือกตั้งทั่วไปตามการคาดการณ์แต่ผลการเลือกตั้งก็ได้สะท้อนให้เห็นถึงคะแนนนิยมที่ลดลงของพรรครัฐบาลด้วยเช่นกัน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศตย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในอินโดนีเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท.ธำรงค์ หนูหนักดี และ นางสาว นิตยา งานไว

▶ **ด้านการเมือง**

◆ **การยุบหน่วยงานราชการเพื่อลดภาระงบประมาณภาครัฐ**
โดยประธานาธิบดีโจโก วิโดโด ของอินโดนีเซีย มีแผนยุบหน่วยงานราชการ 18 แห่ง เพื่อลดภาระงบประมาณภาครัฐซึ่งเป็นผลจากการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 โดยหน่วยงานที่เป็นเป้าหมายการยุบส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานที่ไม่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ไม่มีความจำเป็น และปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น อาทิ คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ สำนักงานรับรองมาตรฐานการกีฬา และสำนักงานอนุรักษ์ป่าพรุ ฯลฯ

◆ **รัฐบาลอินโดนีเซียชะลอโครงการลงทุนย้ายเมืองหลวงจากจาการ์ตา บนเกาะชวา ไปเกาะกาลิมันตัน** มูลค่า 33,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 อาทิ การปรับปรุงโรงพยาบาล แต่อินโดนีเซียยังคงจัดการประชุมแผนแม่บทเมืองหลวงใหม่ เนื่องจากจะช่วยสนับสนุนความเชื่อมั่นและการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ

▶ **ด้านเศรษฐกิจ**

◆ **GDP ไตรมาสแรกของอินโดนีเซียชะลอตัวเนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19** สำนักงานสถิติแห่งชาติอินโดนีเซียระบุว่า GDP ไตรมาสแรกในปี 2563 ของอินโดนีเซียขยายตัวร้อยละ 2.97 ซึ่งต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2544 โดยเป็นผลจากการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ทำให้กิจกรรมทางธุรกิจต้องหยุดชะงัก ประชาชนใช้จ่ายน้อยลงเนื่องจากขาดกำลังซื้อ ปัญหาตกราน และรายได้ในภาคการท่องเที่ยวและการส่งออกลดลง ส่งผลให้สัดส่วนการบริโภคในครัวเรือนในไตรมาส 1/2563 ลดลงเหลือ ร้อยละ 2.8 จากร้อยละ 5 เมื่อไตรมาสที่ 4/2563

◆ **การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลลดลง** รัฐบาลอินโดนีเซียสามารถจัดเก็บรายได้เข้ารัฐประมาณ 47,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 38 ของเป้าหมายในปีงบประมาณ 2563 ที่ตั้งไว้ที่ 125,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ การจัดเก็บรายได้ที่น้อยลงเป็นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก

◆ **อินโดนีเซียอาจพิจารณาทบทวนว่าการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน** เป็นประโยชน์ต่ออินโดนีเซียหรือไม่ หลังจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ของอินโดนีเซียลดลงติดต่อกัน 2 ไตรมาส เนื่องจากนักลงทุนชะลอการลงทุนเพราะสถานการณ์โรค COVID-19 โดยในไตรมาสแรกลดร้อยละ 9.2 และไตรมาสที่ 2 (ยกเว้นการลงทุนในภาค

การธนาคาร น้ำมัน และก๊าซ) ลดลงร้อยละ 6.9 ซึ่งแหล่งทุนในไตรมาสที่ 2 ส่วนใหญ่มาจากสิงคโปร์ ฮองกง จีน และญี่ปุ่น แม้สิงคโปร์จะยังลงทุนเพิ่มขึ้น แต่แหล่งทุนส่วนใหญ่มาจากที่อื่น ๆ

▶ **ภัยพิบัติ**

สถานการณ์ไฟไหม้ป่า หน่วยงานบรรเทาภัยพิบัติในจังหวัดกาลิมันตันกลางบนเกาะบอร์เนียวของอินโดนีเซีย ได้ตรวจพบจุดที่มีความร้อนเข้มข้นสูงในหลายแห่ง ซึ่งมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดเหตุไฟไหม้ป่า และมีหลายสิบจุดได้ปะทุลุกไหม้บ้างแล้ว โดยตั้งแต่ต้นปีที่ผ่านมาพบว่ามีจุดความร้อนเข้มข้นมากกว่า 700 แห่งในจังหวัดดังกล่าว ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเผาป่าเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับทำเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งสร้างปัญหาหมอกควันภายในภูมิภาค เป็นการปล่อยก๊าซคาร์บอนขึ้นสู่บรรยากาศและทำให้เกิดปัญหาโลกร้อน

▶ **การทหาร**

อินโดนีเซีย มีแผนที่จะรับเครดิตและความช่วยเหลือจากต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศ สำหรับโครงการจัดหาอาวุธของประเทศ เป็นวงเงิน 20,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (หรือประมาณ 640,000 ล้านบาท) ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2563-2567 แผนดังกล่าวจะใช้ในการจัดหาเงินทุนสำหรับโครงการจัดซื้ออาวุธของ “ทั้ง 3 เหล่าทัพของอินโดนีเซีย” ในโครงการจัดซื้ออาวุธขนาดใหญ่ ได้แก่ โครงการจัดหาเครื่องบินขับไล่แบบ Lockheed Martin F-16V จำนวน 24 ลำ ของ ทอ.อินโดนีเซีย และ “โครงการจัดหาเรือฟริเกตติดอาวุธนำวิถีชั้น Martadinata (SIGMA 10514) จำนวน 2 ลำของ ทร.อินโดนีเซีย แผนนี้เกิดขึ้นหลังจาก การถูกตัดงบประมาณในการป้องกันประเทศสำหรับปี พ.ศ.2563 ไปเกือบ 588 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (19,000 ล้านบาท) โดยการลดส่วนหนึ่งเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ของการระบาดจากโรค COVID-19 ที่กำลังดำเนินอยู่ ซึ่งสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย

▶ **บทสรุป**

รัฐบาลอินโดนีเซียจะมุ่งให้ความสำคัญกับแก้ปัญหาภายในประเทศที่เกิดขึ้นจากการระบาด COVID-19 ทั้งมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ รวมถึงมุ่งเน้นการบริโภคภายในประเทศ ปัญหาตกราน และเพิ่มการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับธุรกิจที่เปราะบาง เช่น ธุรกิจโรงแรม การท่องเที่ยว ธุรกิจการบิน รวมถึงแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ภัยพิบัติ และปัญหาการก่อการร้ายภายในประเทศ ซึ่งอาจจะให้ความสำคัญกับความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคลดลง เห็นได้จากการจะพิจารณาทบทวนว่าการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เนื่องมาจากเห็นว่าความร่วมมือดังกล่าวในระดับภูมิภาคอาจจะไม่ได้แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมากนัก

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศสย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ความตึงเครียดในอ่าวเบงกอล จีน-อินเดีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย ร.ต.หญิง ธาราทิพย์ ภัลลยามิตร

▶ **สถานการณ์ความตึงเครียด**

เมื่อ 15 มิ.ย. สำนักข่าว เอ็นดีทีวี ของอินเดีย และสำนักข่าว บีบีซี รายงานว่า เกิดเหตุทหารอินเดียจำนวน 15-20 นาย ทะเลาะวิวาทชกต่อยกับกลุ่มทหารจีนบริเวณพื้นที่พิพาท ชายแดนรัฐสิกขิม เป็นเหตุให้มีเจ้าหน้าที่ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตหลายนาย เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นบริเวณช่องเขานาฐลาในเขตสิกขิมตะวันออก บนเทือกเขาหิมาลัย ซึ่งเชื่อมระหว่างรัฐสิกขิมของอินเดีย กับเขตปกครองตนเองทิเบตของจีน อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลกว่า 14,140 ฟุต และยังเป็นพื้นที่พิพาทที่ทั้ง 2 ฝ่ายแย่งชิงกัน จนเกิดเป็นสงครามมาแล้วเมื่อปี พ.ศ.2505 กองทัพอินเดียออกแถลงการณ์ยืนยันว่าเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นจริงโดยการปะทะที่มีการใช้หน้าอกชนกัน

การผลัก การกระแทก และขว้างก้อนหินเข้าใส่กัน แต่ไม่มีการใช้อาวุธปืน โดยเหตุการณ์ครั้งนี้ส่งผลให้ทหารอินเดียอย่างน้อย 20 นายเสียชีวิต หลังการปะทะกันระยะหนึ่งกองทัพทั้งสองฝ่ายได้เร่งดำเนินการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนนำมาสู่การยุติการเผชิญหน้าโดยต่างฝ่ายต่างยุติการปะทะกันในบริเวณดังกล่าวและเลือกใช้ช่องทางพูดคุยกันทดแทน ซึ่งตลอดเดือน พ.ค.-มิ.ย. ที่ผ่านมาทหารของทั้งสองชาติได้มีการปะทะกันอยู่บ่อยครั้ง แม้ว่าการปะทะกันนั้นจะยังคงเป็นเพียงการใช้จากใจมตีกันไปมา หรือเพียงชกต่อย แต่ปัญหาความตึงเครียดดังกล่าวถือว่าเพิ่มความเข้มข้นมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยความตึงเครียดครั้งนี้เป็นผลสำคัญมาจากปัญหาพิพาททางด้านพรมแดนระหว่าง 2 ประเทศ ที่ยังไม่สามารถเจรจাপักปันเขตแดนกันได้ และการปะทะรอบนี้นับว่าเป็นการปะทะครั้งใหม่ในรอบหลายปี

หลังจากเกิดวิกฤตการณ์พหุวัฒนธรรมระหว่างอินเดีย-จีนไปเมื่อปี พ.ศ.2560 ซึ่งเป็นวิกฤตครั้งสำคัญระหว่างอินเดีย-จีน ที่ใช้เวลาถึง 73 วันกว่าเหตุการณ์จะคลี่คลาย โดยล่าสุดเมื่อ 6 ก.ย.63 รมว.กท.อินเดีย นาย Rajnath Singh กับ รมว.กท.จีน นาย Wei Fenghe ได้พบและหารือกันที่กรุงมอสโก เพื่อแก้ไขปัญหากรณีข้อพิพาทชายแดน ซึ่งทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะลดความตึงเครียดต่อกัน โดย รมว.กท.อินเดียระบุว่าทั้งสองฝ่ายจะไม่ดำเนินกราดใด ๆ ที่ทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งลุกลามบานปลายหรือสร้างความสับสนต่อกัน ขณะที่ รมว.กท.จีน ระบุว่าทั้งสองฝ่ายควรร่วมมือกันส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค และร่วมกันทำงานเพื่อทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งคลี่คลาย รวมทั้งเรียกร้องให้อินเดียเพิ่มการควบคุมกองกำลังทหารบริเวณชายแดนซึ่งเป็นพื้นที่ข้อพิพาทให้หลีกเลี่ยงการกระทำที่เป็นการยั่วยุ

▶ บทสรุป

◆ สาเหตุที่ก่อนหน้านี้อินเดีย-จีนไม่มีการปะทะระหว่างกัน เนื่องจากว่าทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันในทศวรรษที่ 1980 (สมัยนายกรัฐมนตรี ราชีพ คานธีของอินเดีย และเติ้ง เสี่ยวผิง ของจีน) ว่าจะวางปัญหาพรมแดนวางไว้ก่อน แล้วร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ทั้งสองประเทศมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองที่ ณ เวลานั้นขนาดเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศใกล้เคียงกันมาก แต่เมื่อเวลาผ่านไป 30-40 ปีที่ผ่านมา ขนาดเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศมีความแตกต่างกันสิ้นเชิง โดยเศรษฐกิจจีนใหญ่เป็น 5 เท่าของอินเดีย ในขณะที่งบประมาณทางการทหารของจีนเองก็มากกว่าอินเดียถึง 4 เท่า สิ่งเหล่านี้เป็นความสันถลอนความสัมพันธ์ของทั้งสองชาติ กอปรกับทำทีนโยบายการต่างประเทศและความมั่นคงของจีนก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากโดยเฉพาะประเด็นทะเลจีนใต้ ในขณะที่อินเดียก็กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วในเวทีโลกเช่นกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญทางด้านความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศที่จะมีการปะทะและแข่งขันทางอำนาจระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น หากทั้งสองประเทศไม่มีการสื่อสารหรือบริหารจัดการที่ดีพออาจนำมาซึ่งกันทำสงครามระหว่างกันได้ในอนาคต

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์การก่อการร้าย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อารังชัย หนุณภักดี และ นางสาว นิตยา งานไว

สำคัญ สถานการณ์และความเคลื่อนไหวในการต่อต้านการก่อการร้ายในภูมิภาคต่าง ๆ สามารถสรุปสถานการณ์ได้ดังนี้

▶ สถานการณ์การก่อการร้ายทั่วโลก

◆ กลุ่มอัลซอบาบ์ก่อเหตุระเบิดพลีชีพพรณต์สังหารผู้ว่าการรัฐพุนต์แลนด์ในโซมาเลีย กลุ่มก่อการร้ายอัลซอบาบ์ ซึ่งเป็นกลุ่มก่อการร้ายสาขาของกลุ่ม IS ในโซมาเลีย ก่อเหตุระเบิดพลีชีพพรณต์สังหารพรณต์ของนาย Ahmed Muse Nur ผู้ว่าการรัฐพุนต์แลนด์เสียชีวิตพร้อมกับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยส่วนตัวอีก 3 คน โดยกลุ่มก่อการร้ายอัลซอบาบ์ มักก่อเหตุระเบิดหลายครั้งทั้งในโซมาเลียและภูมิภาคใกล้เคียง มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อตั้งการปกครองตนเองตามกฎหมายชะรีอะฮ์ในภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกเฉียงเหนือ

◆ นักรบ IS จำนวน 7 คน หลบหนีออกจากเรือนจำขนาดเล็กในเมือง AL-hol ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของซีเรีย ซึ่งบริเวณดังกล่าวยังเป็นที่ตั้งของค่ายที่พักของภรรยาฝ่ายของนักรบ IS และเยาวชนอีกจำนวนหลายหมื่นคน กองกำลังชาวเคิร์ดทำการควบคุมดูแลค่ายกักกันนักโทษกว่า 24 แห่งที่กระจายอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของซีเรีย ซึ่งมีนักโทษเป็นนักรบกลุ่ม IS กว่า 10,000 คน และในจำนวนนี้เป็นนักรบต่างชาติประมาณ 2,000 คนที่ถูกปฏิเสธไม่ให้เดินทางกลับประเทศต้นทาง ในจำนวนนี้มีชาวยุโรปประมาณ 800 คน

◆ ปัจจุบันทั้งสองชาติมีแนวความคิดเรื่องชาตินิยม (Nationalism) ทั้งในระดับรัฐบาลและประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อทิศทางและนโยบายทางการทหารของประเทศ โดยระยะ 10 ปี ที่ผ่านมาทั้งจีนและอินเดียมีการเพิ่มขีดความสามารถทางด้านกองทัพอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจำนวนมากตามแนวพรมแดน ยิ่งไปกว่าทั้งอินเดียและจีนยังมีการเพิ่มกำลังทหารประจำการตามแนวพรมแดนดังกล่าวอีกด้วย สัญญาณต่าง ๆ เหล่านี้เริ่มแสดงให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาด้วยการเมืองและการทูตจะไม่สามารถประคับประคองสถานการณ์ในระยะยาวต่อไปได้

◆ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ส่งผลให้อินเดียต้องปิดประเทศ (Lockdown) ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของอินเดียมูลค่าไม่ต่ำกว่าวันละ 4,500 ล้านดอลลาร์ ตัวเลขคนว่างงานจาก 6.7% เพิ่มขึ้นเป็น 21% หรือไม่ต่ำกว่า 140 ล้านคน บริษัทธุรกิจกว่า 53% ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะธุรกิจโรงแรม การบิน ซึ่งหากจะเยียวยาให้ทุกสิ่งทุกอย่างฟื้นกลับคืนมาสู่ปกติ รัฐบาลอินเดียต้องเตรียมงบประมาณ 10 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ความเห็นของนาย Krishnamurthy Subramanian อดีตผู้บริหารทีมที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจของรัฐบาล The Chief Economic Advisor to the Government: CEA) ถึงจะทำให้เศรษฐกิจอินเดียกลับมาเป็นปกติ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการปรับเปลี่ยนนโยบายการลงทุนต่างประเทศของอินเดียใหม่โดยใช้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายใต้ “ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก” (Indo-Pacific Strategy) ด้วยการพยายามดึงเอาบริษัทธุรกิจสหรัฐฯ กว่า 1,000 ราย ให้ถอนตัวออกจากห่วงโซ่อุปทานในจีน และให้หันมาสร้างห่วงโซ่อุปทานในอินเดียแทน ไม่ว่าจะเป็นบริษัทประกอบชิ้นส่วนเครื่องบินพาณิชย์ ประกอบชิ้นส่วนยานยนต์ บริษัทอุตสาหกรรมอาหาร โรงงานทอผ้า ฯลฯ โดยมีข้อเสนอการยกเลิกภาษี การชะลอภาษีสินค้าดิจิทัล การยกเลิก/การปรับกฎหมายแรงงาน รวมถึงการเปิดช่องทางให้บริษัทต่างชาติของสหรัฐฯ สามารถเข้าถึงที่ดินในอินเดียได้ ซึ่งก็จะสอดคล้องกับการประกาศสงครามการค้ารอบใหม่ของสหรัฐฯ ที่พยายามรวบรวมประเทศพันธมิตรให้เข้ามาเป็นเครือข่ายความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Economic Prosperity Network) และสอดคล้องกับ “ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก” (Indo-Pacific Strategy) อีกด้วย

◆ ตำรวจอิตาลีจับยึดยาเสพติด amphetamine ของกลุ่ม IS ปริมาณมากที่สุดในโลกมูลค่า 1 พันล้านยูโร โดยสำนักงานตำรวจอาชญากรรมการเงินในเมืองเนเปิลส์ของอิตาลี ตรวจจับและยึดยาเสพติด Amphetamine ชนิดอัดเม็ดจำนวน 84 ล้านเม็ดหรือน้ำหนัก 14 ตัน มีมูลค่าประมาณ 1 พันล้านยูโร ถูกซุกซ่อนอยู่ในเครื่องจักรอุตสาหกรรมและม้วนกระดาษพิมพ์ขนาดใหญ่ภายในตู้บรรทุกสินค้าภายในท่าเรือซาแลร์โนที่ตั้งอยู่ทางใต้ของเมืองเนเปิลส์ ซึ่งถือเป็นการจับยึด Amphetamine ในปริมาณมากที่สุดในโลกและเจ้าหน้าที่เชื่อว่ายาเสพติดดังกล่าวเป็นของกลุ่ม IS ในซีเรียที่ลักลอบขนส่งผ่านอิตาลีเพื่อเข้าไปจำหน่ายในสหภาพยุโรป โดยมีกลุ่มอาชญากรรมในอิตาลีชื่อ Camorra มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ปรากฏข่าวสารระบุว่ากลุ่ม IS ในซีเรียเป็นผู้ผลิตยาเสพติด Amphetamine รายใหญ่ที่สุดในโลก เพื่อใช้เป็นเงินทุนสนับสนุนกิจกรรมการก่อการร้าย

◆ รัสเซียพบแผนการก่อการร้ายเตรียมโจมตีเมืองฮาบาร์อฟสค์ โดยหน่วยต่อต้านข่าวกรองของรัสเซีย (The Federal Security Service - FSB) ออกแถลงการณ์ระบุว่า ทำการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยชาวเอเชียกลาง 1 ราย อายุ 32 ปี ในข้อหาเตรียมการวางแผนก่อการร้ายโจมตีเมืองฮาบาร์อฟสค์ (Khabarovsk) ทางภาคตะวันออกของรัสเซีย โดยจะใช้อุปกรณ์ที่จะก่อให้เกิดเพลิงไหม้เพื่อโจมตีสถานที่ที่มีคนพลุกพล่านตามคำสั่งการของกลุ่มก่อการร้ายสากล โดย FSB ได้ยึดระเบิดขวดซึ่งพร้อมใช้งาน (Molotov Cocktail) อาวุธมีดดาบ ธงของกลุ่มก่อการร้ายสากลกลุ่มหนึ่ง (ไม่ระบุ)

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

พร้อมด้วยโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งมีคลิปวิดีโอของบุคคลดังกล่าวสาบานตนต่อกลุ่มก่อการร้าย รวมทั้งมีคำสั่งให้ปฏิบัติการโจมตีของกลุ่มก่อการร้าย

◆ กลุ่ม al-Shabab ก่อเหตุก่อการร้ายที่โรงแรมในโซมาเลีย โดยการก่อเหตุวางระเบิด กราดยิง และจับตัวประกัน ที่โรงแรม ในกรุงโมกาดิชู โซมาเลีย ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตแล้วอย่างน้อย 9 ราย

◆ กลุ่มตอลิบานก่อเหตุโจมตีจุดตรวจรักษาความปลอดภัยที่ตั้งอยู่ในเมือง Kandahar ทางใต้ของอัฟกานิสถานซึ่งอยู่ใกล้กับชายแดนของปากีสถาน ส่งผลให้มีเจ้าหน้าที่เสียชีวิตอย่างน้อย 4 นายและได้รับบาดเจ็บ 2 นาย โดยการโจมตีของกลุ่มตอลิบานมุ่งเป้าโจมตีทั้งเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงและประชาชน เพื่อแสดงการต่อต้านรัฐบาลและหวังผลทางการเมือง

◆ อัฟกานิสถานทยอยปล่อยตัวนักโทษกลุ่มตอลิบาน รัฐบาลอัฟกานิสถานทยอยปล่อยตัวนักโทษกลุ่มตอลิบานเพิ่มอีก 200 คน เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขก่อนการเจรจาสันติภาพกับกลุ่มตอลิบานในอัฟกานิสถาน ขณะที่กลุ่มตอลิบานปล่อยตัว เจ้าหน้าที่ทหารระดับสูงของอัฟกานิสถานอีก 4 คน ทั้งนี้ รัฐบาลอัฟกานิสถานและกลุ่มตอลิบานจะต้องทยอยปล่อยตัวนักโทษระหว่างกันตามข้อตกลงสันติภาพ เพื่อให้เอื้อต่อยุติสงครามภายในประเทศที่ยืดเยื้อมานานกว่า 19 ปี

▶ สถานการณ์การก่อการร้ายในอาเซียน

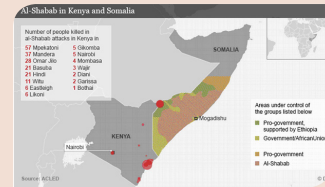
◆ เจ้าหน้าที่ตำรวจอินโดนีเซียจับกุมกลุ่มสมาชิกกลุ่มก่อการร้าย Jemaah Islamiah (JI) จำนวน 17 คน ซึ่งมีแผนก่อเหตุบุกโจมตีร้านค้าในย่านชุมชนชาวอินโดนีเซียเชื้อสายจีนในเมืองบานเติน และ ตาลิกมาลาจา จ.ชวาตะวันตก รวมทั้งยึดปืนได้ 7 กระบอก และกระสุนอีกหลายร้อยนัด ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

กลุ่มสมาชิก JI ดังกล่าววางแผนจะแฝงตัวเข้าไปในแก๊งรถจักรยานยนต์ท้องถิ่นเพื่ออำพรางการโจมตี เพื่อสร้างความวุ่นวายและปลุกกระแสเกลียดชังคนเชื้อสายจีนในอินโดนีเซีย

◆ กลุ่มอาบู ซายาฟ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม IS ในซีเรียและอิรัก ก่อเหตุระเบิดฆ่าตัวตาย ที่เมืองโฮโล จังหวัดซูลู ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิต 15 ศพ ทั้งทหารตำรวจและพลเรือน และได้รับบาดเจ็บ 74 คน

▶ บทสรุป

แม้จะเกิดการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 สถานการณ์การก่อการร้ายยังมีอยู่ทั่วโลก เนื่องจากกลุ่ม Islamic State (IS) และกลุ่มก่อการร้ายอื่น ๆ พยายามแสวงหาประโยชน์จากภาวะหยุดชะงัก ตลอดจนผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ยังคงมีแนวโน้มการโจมตีโดยบุคคลที่ได้รับแรงจูงใจทางออนไลน์โดยกระทำการคนเดียว หรือเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ซึ่งอาจได้รับแรงบันดาลใจจากการโฆษณาชวนเชื่อและเผยแพร่แนวคิดนิยมความรุนแรงผ่านอินเทอร์เน็ต ทำให้ประชาชนทั่วโลกสามารถเข้าถึงข้อมูลและนำไปก่อเหตุร้ายได้ในขณะเดียวกัน กลุ่ม IS มีแนวโน้มขยายเครือข่ายเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น โดยอาจใช้ไทยเป็นแหล่งพักพิง ซ่องสุม และ/หรือแหล่งจัดหา/เส้นทางขนส่งอาวุธ เพื่อไปก่อเหตุยังประเทศอื่นในภูมิภาคได้ ดังนั้นไทยและอาเซียน จึงต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างประเทศเป็นภารกิจอันดับต้น ๆ ทั้งในระหว่างและหลังสถานการณ์การแพร่ระบาด

สถานการณ์ภายในสหรัฐอเมริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย ร.ต.หญิง ภริญญา อุไรรัตน์

สถานการณ์ ภายในสหรัฐอเมริกา ด้านการทหารและความมั่นคง และการเมืองการปกครอง มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ ด้านการทหารและความมั่นคง

◆ สหรัฐฯ และรัสเซีย เริ่มเจรจาต่ออายุสนธิสัญญาลดอาวุธนิวเคลียร์ฉบับใหม่ นำโดยนาย Marshall Billingslea ผู้แทนพิเศษทางการทูตด้านการควบคุมอาวุธของสหรัฐฯ และนาย Sergey Ryabkov รมช.กต.รัสเซีย จัดการเจรจาเกี่ยวกับการต่ออายุสนธิสัญญาลดอาวุธนิวเคลียร์ฉบับใหม่สหรัฐฯ-รัสเซีย (Treaty on Measures for the Further Reduction and Limitation of Strategic Offensive Arms หรือ New START Treaty) ระหว่าง 22-23 มิ.ย.63 ที่กรุงเวียนนา ออสเตรีย แต่ยังไม่มีการเปิดเผยความคืบหน้าอย่างเป็นทางการ โดยการเจรจาครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อทบทวนและปรับปรุงรายละเอียดสำคัญสำหรับการพิจารณาต่ออายุสนธิสัญญาลดอาวุธฉบับใหม่สหรัฐฯ-รัสเซียที่จะหมดอายุในก.พ.64 เฉพาะอย่างยิ่งมาตรการควบคุมอาวุธและการโน้มน้าวเงินให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสนธิสัญญาดังกล่าว ตามคำร้องขอของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ของสหรัฐฯ ทั้งนี้ สหรัฐฯ และรัสเซียลงนามสนธิสัญญา New START เมื่อ เม.ย.53 และมีผลบังคับใช้เมื่อ ก.พ.54 โดยสนธิสัญญาดังกล่าวกำหนดให้ทั้งสองประเทศจำกัดการมีหัวรบพิสัยไกลไม่เกิน 1,550 ลูก ภายใน 7 ปี และมีจรวดขีปนาวุธ (Missile Launcher) ไม่เกิน 700 ชิ้น

◆ สหรัฐฯ และญี่ปุ่นจะยกระดับขีดความสามารถด้านการป้องกันทางอากาศและปรับปรุงขีดความสามารถในการตรวจจับและติดตามขีปนาวุธ เพื่อรับมือภัยคุกคามจากจีนและเกาหลีเหนือ อาทิ การปล่อยกลุ่มดาวเทียมรวบรวมข่าวกรองเพื่อตรวจจับความเคลื่อนไหวด้านขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ นอกจากนี้ ญี่ปุ่นจะร่วมมือกับ

สหรัฐฯ ในการส่งนักบินอวกาศไปยังดวงจันทร์ โดย ครม.ญี่ปุ่น จะพิจารณาแผนดังกล่าวใน 30 มิ.ย.63 ก่อนหน้านี้ เมื่อ พ.ค.63 ญี่ปุ่นได้จัดตั้งกองปฏิบัติการอวกาศขึ้นเพื่อเฝ้าติดตามและตอบโต้ภัยคุกคามต่อระบบดาวเทียมของญี่ปุ่น โดยมีกำหนดเริ่มปฏิบัติการเต็มรูปแบบได้ในปี 2566 โดยหน่วยดังกล่าวจะร่วมมือกับกองบัญชาการอวกาศของสหรัฐฯ และ Japan Aerospace Exploration Agency

◆ สหรัฐฯ เรียกร้องให้ UNSC ต่ออายุมาตรการคว่ำบาตรการค้าซื้อ-ขายอาวุธกับอิหร่าน นายไมเคิล ปอมเปโอ รมว.กต.สหรัฐฯ แถลงในการประชุมทางไกลผ่านจอภาพของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) เรียกร้องให้ UNSC ต่ออายุมาตรการคว่ำบาตรการค้าซื้อ-ขายอาวุธกับอิหร่านซึ่งจะสิ้นสุดใน 18 ต.ค.63 เพื่อขัดขวางอิหร่านไม่ให้ซื้ออาวุธจากต่างประเทศได้อย่างเสรี เนื่องจากอิหร่านจะนำไปพัฒนาศักยภาพทางทหาร และสนับสนุนกลุ่มติดอาวุธในตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นภัยคุกคามความมั่นคงของประชาคมระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ข้อเรียกร้องของสหรัฐฯ ถูกอิหร่าน รัสเซีย และจีนคัดค้าน เนื่องจากเห็นวาละเมิดข้อมติของ UNSC โดยนาย Mohammad Javad Zarif รมว.กต.อิหร่าน แถลงว่า การยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรดังกล่าวเป็นไปตามข้อมติของ UNSC เมื่อปี 2558 เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับโครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของอิหร่าน

สหรัฐฯ ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม แสดงความห่วงกังวลการซ้อมรบทางทหารของจีนบริเวณหมู่เกาะพาราเซล โดย กท.สหรัฐฯ ห่วงกังวลการฝึกซ้อมรบทางทหารของจีนบริเวณหมู่เกาะพาราเซลในทะเลจีนใต้ระหว่าง 1-5 ก.ค.63 เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพในทะเลจีนใต้ และยังเป็นการละเมิดข้อตกลงในปฏิญญาวัดด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea-DOC) ที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ยุติการเสริมสร้างศักยภาพทางทหารที่อาจก่อให้เกิดการเผชิญหน้ากัน ขณะที่ รมว.กท.ฟิลิปปินส์ กล่าวว่า การซ้อมรบทางทหารของจีนเป็นการกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งกับประเทศที่อ้าง

กรรมสิทธิ์ในทะเลจีนใต้บานปลายมากขึ้น ด้าน กต.เวียดนาม ส่งหนังสือประท้วงไปยัง สอท.จีน/ฮานอย โดยระบุว่า การซ้อมรบทางทหารของจีน เป็นการละเมิดอธิปไตยของเวียดนามอย่างรุนแรง และอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์อาเซียน-จีน

◆ **ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ย้ำการสร้างสันติภาพในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก** โดย ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ของสหรัฐฯ แสดงความยินดีกับประธานาธิบดีโจโก วิโดโด ของอินโดนีเซีย ในโอกาสวันคล้ายวันประกาศเอกราชของอินโดนีเซียครบรอบ 75 ปี เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 63 โดยประธานาธิบดีทรัมป์ ย้ำถึงความใกล้ชิดของทั้งสองประเทศที่ยึดมั่นในระบอบและค่านิยมประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็รากฐานความร่วมมือในการสร้างภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่เปิดกว้างและมีสันติภาพ รวมทั้งกล่าวถึงความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับอินโดนีเซีย และระดับประชาชนต่อประชาชนในด้านการค้า และการลงทุน พร้อมระบุว่า ความร่วมมือในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศแน่นแฟ้นมากขึ้น

◆ **สหรัฐฯ แสดงแสนยานุภาพด้านการป้องกันภัยทางอากาศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก** ด้วยการ ใช้ บ.ทิ้งระเบิดรุ่น B-1B Lancers รุ่น B-2 Spirit Stealth และ บ.โจมตีรุ่น F-15C Eagles ปฏิบัติภารกิจฝึกทางอากาศร่วมกับพันธมิตรในภูมิภาคเมื่อวันที่ 17-18 ส.ค.63 ต่อเนื่องนาน 24 ชั่วโมง โดย จนท.ทอ.ระดับสูงของสหรัฐฯ ระบุว่าปฏิบัติการดังกล่าวเป็นการส่งสัญญาณให้พันธมิตรในภูมิภาคเห็นว่า สหรัฐฯ มีศักยภาพด้านการทหารและพร้อมตอบโต้ภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อค้ำประกันเสรีภาพและความเปิดกว้างของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

▶ **ด้านการเมืองการปกครอง**

◆ **ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ เสนอให้เลื่อนกำหนดการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ** โดยเสนอให้เลื่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีใน 3 พ.ย.63 ออกไปก่อน เนื่องจากเห็นว่าวิธีการเลือกตั้งแบบส่งทางไปรษณีย์จะเป็นช่องทางให้มีการโกงการเลือกตั้งมากขึ้น ประธานาธิบดีทรัมป์ยังได้เขียนข้อความผ่านทวิตเตอร์ว่า การเลือกตั้งแบบบรรจุใบลงคะแนนและส่งไปรษณีย์จะทำให้เกิดความผิดพลาดและมีการทุจริตครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งของสหรัฐฯ จึงควรเลื่อนการเลือกตั้งออกไปจนกว่าประชาชนจะสามารถออกมาใช้สิทธิได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ไม่มีอำนาจเปลี่ยนแปลงวันเลือกตั้งประธานาธิบดี โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติสหรัฐฯ

▶ **บทสรุป**

ช่วงที่ผ่านมา สหรัฐฯ ได้เข้ามาพัวพันในปัญหาทะเลจีนใต้อย่างชัดเจนมากขึ้น โดยกองทัพสหรัฐฯ ได้จัดการซ้อมรบ ซึ่งอาจสร้างความขัดแย้งในทะเลจีนใต้เพิ่มขึ้น หรือจุดประสงค์ของสหรัฐฯ อาจต้องการสร้างความยุ่งเหยิงในทะเลจีนใต้ เพื่อชักพาให้ประเทศในภูมิภาคนี้เข้าร่วมการต่อสู้ร่วมกับสหรัฐฯ เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองภายในประเทศและยุทธศาสตร์ภูมิรัฐศาสตร์ของสหรัฐฯ ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค รวมถึงประเทศไทยจึงควรติดตามสถานการณ์ เพราะการเข้ามาของสหรัฐฯ จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคแห่งนี้

สถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ในประเทศไทย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย ร.ต.หญิง ธาราทิพย์ ภัลลณมิตร์

▶ **สถานการณ์**

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในประเทศไทย ณ วันที่ 20 ก.ย.63 มีจำนวนผู้ป่วยสะสม 5,311 ล้านคน (+96,424) จำนวนผู้เสียชีวิตสะสม 85,619 (+1,174) โดยอินเดียมีผู้ติดเชื้อสูงสุดเป็นอันดับที่ 2 ของโลกรองจากสหรัฐฯ นอกจากนี้ตัวเลขผู้ติดเชื้อรายวันของอินเดียขึ้นแท่นเป็นอันดับ 1 ของโลกและยอดดังกล่าวยังไม่มีความโน้มที่จะลดลงอีกด้วย อย่างไรก็ตามหลายฝ่ายได้แสดงความห่วงกังวลว่าสถานการณ์การระบาดในอินเดียนั้นจะมีตัวเลขผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมารัฐบาลได้ใช้ทั้งมาตรการในการจำกัดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ตั้งแต่ระดับเบาสุดไปจนถึงการเคอร์ฟิวและปิดเมืองแต่ดูเหมือนว่ามาตรการต่าง ๆ ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ซึ่งปัจจุบันอินเดียนั้นยังอยู่ในช่วงล็อกดาวน์ แต่มีการปลดล็อกถึงระยะที่ 4 ให้รถไฟและขนส่งมวลชนวิ่งตามปกติได้

▶ **ผลกระทบ**

กล่าวได้ว่าการแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างหนักในทุกมิติของอินเดียทั้งในภาคการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จนรัฐบาลถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักในการทำหน้าที่บริหารประเทศ ซึ่งตามสถานการณ์การแพร่ระบาดล่าสุดในอินเดียนั้นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนส่งผลให้ตัวเลขผู้ติดเชื้อรายวันของอินเดียสูงเป็นอันดับที่ 1 ของโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสำคัญดังนี้

- ◆ GDP ของอินเดียไตรมาสแรกของปีงบประมาณ -23.9% โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของอินเดียติดลบเป็นผลมาจากมาตรการปิดเมืองในช่วงตลอดการแพร่ระบาดที่ผ่านมา ส่งผลให้ภาคบริการซึ่งเป็นภาคหลักในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

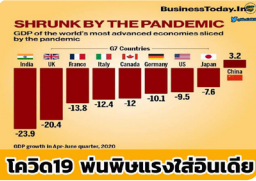
ไม่สามารถทำงานได้แบบสมบูรณ์แบบ ซึ่งนอกจากภาคบริการแล้วภาคส่วนเศรษฐกิจอื่น ๆ ก็ต้องเผชิญกับปัญหาในหลายเรื่องซึ่งส่งผลให้การขยายตัวไม่สามารถเพิ่มขึ้นได้ หรือทำได้เพียงครั้งหนึ่งเมื่อเทียบกับเมื่อปี 2019 เท่านั้น

- ◆ รัฐบาลอินเดียกำลังเข้าสู่สภาวะวิกฤตด้านการคลัง โดยกระทรวงการคลังของอินเดียออกมายอมรับว่าไม่สามารถจ่ายเงินภาษีสินค้าและบริการซึ่งเป็นการแบ่งกันระหว่างส่วนกลางกับระดับรัฐได้ตามที่เคยตกลงกันได้ ประเด็นนี้ถือเป็นประเด็นสำคัญของอินเดียเพราะนับตั้งแต่นั้นอินเดียมีการปฏิรูประบบภาษีสินค้าและบริการใหม่ที่มีการเก็บในอัตราเดียวโดยรัฐบาลกลางจะทำการจัดแบ่งเงินภาษีส่วนนี้ไปยังรัฐต่าง ๆ หลังหักเข้ารัฐบาลกลางแล้ว แต่ด้วยสภาวะเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ผนวกกับรายจ่ายจำนวนมากส่งผลให้ส่วนกลางอินเดียไม่สามารถหมุนเงินมาจ่ายส่วนแบ่งในรัฐละระดับรัฐได้ ซึ่งก็จะสร้างปัญหาเป็นวงจรต่อไปสำหรับรัฐบาลระดับรัฐในการหาเงินมาผลักดันเศรษฐกิจภายในรัฐที่มีความซบเซา
- ◆ การจ้างงานภายในประเทศของอินเดีย มีจำนวนประชาชนตกงานเป็นจำนวนมาก โดยนายราหุล คานธี ประธานพรรคคองเกรสกล่าวว่า มีประชาชนตกงานมากถึง 120 ล้านคน ซึ่งมากที่สุดในรอบ 45 ปี

▶ **บทสรุป**

◆ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในอินเดียนั้นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ตัวเลขผู้ติดเชื้อรายวันของอินเดียขึ้นแท่นเป็นอันดับ 1 ของโลกและยอดดังกล่าวยังไม่มีความโน้มที่จะลดลง โดยสาเหตุการแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นอาจมีสาเหตุดังนี้

- (1) การเข้าถึงองค์ความรู้และอุปกรณ์ในการป้องกันตัวของประชาชนชาวอินเดียนั้นยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร โดยเฉพาะในกลุ่มคนชั้นล่างของสังคม ส่งผลให้การป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสในกลุ่มคนเหล่านี้กระทำได้อย่างยิ่ง
- (2) การเว้นระยะห่างทางสังคมในอินเดียเป็นไปได้ยาก เนื่องจากอินเดียเป็นประเทศที่มีประชากรมากมากเป็นอันดับ 2 ของโลกหรือ

โควิด19 พ่นพิษแรงใส่อินเดีย

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

ประมาณ 1.3 พันล้านคน ในขณะที่พื้นที่ของประเทศนั้นไม่ได้มีมากนักจึงมีความความหนาแน่นและแออัด การระบาดของโรคนี้อาจเกิดขึ้นได้ง่ายและนับเป็นปัจจัยที่ตัวเลขผู้ติดเชื้อในอินเดียเพิ่มอย่างรวดเร็ว

(3) มาตรการของรัฐบาลกลางไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เช่น การล็อกดาวน์ การคุมพฤติกรรมประชากร เนื่องจากนโยบายเหล่านี้เป็นแนวทางที่รัฐบาลกลางได้มอบ แต่ในทางปฏิบัติแต่ละรัฐจะออกมาตรการของตนเองขึ้นซึ่งในหลายเมืองยังมีความหละหลวม ส่งผลให้เกิดการละเมิดกฎหมายและมาตรการควบคุมของรัฐบาลกลาง

(4) ไม่สามารถปิดเมืองได้นานเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจ ปากท้องของประชาชน แม้ว่าเราจะเห็นความสำเร็จจากมาตรการปิดเมืองในหลาย

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สพท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ นางสาว ปาณิศรา เทียนอ่อน

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย ในมิติด้านความมั่นคงและการทหาร ด้านการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่าง และสถานการณ์ Covid-19 ในห้วง มิ.ย. - ส.ค.63 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ ด้านความมั่นคงและการทหาร

เมื่อ 20 ก.ค.63 บริษัทต่อเรือ Sevماش ของรัสเซีย เริ่มขั้นตอนการต่อเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์อเนกประสงค์ตามโครงการ 885M Yasen-M จำนวน 2 ลำ ชื่อว่า “Voronezh” และ “Vladivostok” ซึ่งเป็นชื่อเมืองที่มีประวัติศาสตร์ทางทหารที่สำคัญของรัสเซีย เพื่อเป็นกำลังสำคัญของกองเรือดำน้ำรัสเซียในอนาคต นอกจากนี้ เมื่อ 23 ส.ค.63 จากถ้อยแถลงของนาย Alexander Mikheev

ผู้อำนวยการบริษัท Rosoboron Export ซึ่งเป็นบริษัทส่งออกอาวุธของรัฐบาล ระบุว่ารัสเซียและตุรกีลงนามในสัญญาซื้อขายระบบป้องกันขีปนาวุธรุ่น S-400 ชุดที่สองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยตุรกีเป็นประเทศแรกของกลุ่มสมาชิกนาโต้ (NATO) ที่ซื้อระบบป้องกันขีปนาวุธทางอากาศจากรัสเซีย ซึ่งรุ่น S-400 เชื่อว่าเป็นระบบทันสมัยที่สุดของรัสเซีย โดยมีพิสัยการทำลายเป้าหมายเป็นระยะทางไกล 400 กม. และพิสัยความสูงกว่า 30 กม. โดยรัสเซียตกลงส่งมอบระบบป้องกันขีปนาวุธรุ่น S-400 ชุดที่สองให้กับตุรกีด้วยเช่นกัน

ขณะเดียวกัน ประธานาธิบดีปูตินสั่งให้จัดการซ้อมรบฉุกเฉินเพื่อรับมือกับการก่อการร้าย โดยใช้กำลังพล 150,000 นาย ยานพาหนะทางทหารเกือบ 27,000 คัน เครื่องบินจำนวน 414 ลำ และเรือของกองทัพเรือจำนวน 106 ลำ โดยให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการฝึกกำลังพลในการต่อต้านภัยคุกคามจากการก่อการร้ายภายในประเทศ พร้อมทั้ง เตรียมพร้อมสำหรับการฝึก Caucasus 2020 ที่จะจัดขึ้นในปลายปีนี้ ทั้งนี้ หน่วยงานต่อต้านข่าวกรองของรัสเซีย (The Federal Security Service: FSB) ตรวจพบแผนการก่อการร้ายเตรียมโจมตีเมือง Khabarovsk โดยยึดระเบิดขวดซึ่งพร้อมใช้งาน (Molotov cocktail) อาวุธมีดดาบ ธงของกลุ่มก่อการร้ายสากลกลุ่มหนึ่ง พร้อมด้วยคลิปวิดีโอสาบานตนต่อกลุ่มก่อการร้าย

▶ ด้านการเมือง

ประธานาธิบดีปูติน เชื่อมั่นว่ารัฐธรรมนูญรัสเซียฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี 2563 เมื่อ 4 ก.ค.63 จะทำให้รัสเซียแข็งแกร่งยิ่งขึ้นและรับรองการพัฒนาประเทศในทศวรรษต่อไปได้ โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งร้อยละ 67.97 ร่วมลงประชามติห้วง 25 มิ.ย.-1 ก.ค.63 โดยร้อยละ 77.92 เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญรัสเซียฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการปรับแก้บทบัญญัติในบางมาตรา และให้ความสำคัญกับการปฏิรูปเงินบำนาญ การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ ยกเลิกการจำกัดสมัยการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีติดต่อกันเกิน 2 สมัย

ประเทศ แต่สำหรับอินเดียนั้นไม่เห็นผลเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจและความอดอยากของประชาชนที่มีรายได้จากการหาเช่ากินค่าการปิดเมืองนาน ๆ ทำให้ประชาชนขาดรายได้ และไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

◆ ตัวเลขผู้ติดเชื้อที่เห็น ณ ปัจจุบันยังต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากยังมีผู้ติดเชื้อแล้วไม่แสดงอาการ มีประชาชนเจ็บป่วยเล็กน้อย แต่ไม่ไปหาหมอ รวมถึงมีประชาชนจำนวนมากหลุดการสำรวจ ในขณะที่สถาบันวิจัยทหารร่วมกับทางการท้องถิ่นสำรวจผู้คนในสลัม 3 แห่งในเมืองมุมไบจำนวน 6,936 คน พบว่าประชาชนประมาณ 57% มีแอนติบอดีของ Covid-19 หรืออาจกล่าวได้ว่าสลัมในมุมไบอาจจะเข้าสู่สภาวะที่เรียกว่า Herd immunity หรือมีภูมิคุ้มกันหมู่แล้ว

▶ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

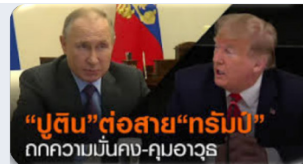
ประธานาธิบดีปูติน ปูติน และประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ของสหรัฐฯ มีการหารือทางโทรศัพท์ในประเด็นที่จะลดการใช้จ่ายเพื่อซื้ออาวุธ รวมถึงหารือเรื่องโครงการอาวุธนิวเคลียร์ของอิหร่าน โดยรัสเซียแถลงว่าต้องการรักษาเสถียรภาพในภูมิภาคและเน้นย้ำถึงการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ไปทั่วโลกของทั้งฝ่ายสหรัฐฯ และรัสเซีย รวมถึงการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19

เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจโลกขับเคลื่อนอีกครั้ง นอกจากนี้ รัสเซียเสนอให้สมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council: UNSC) ทั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส รัสเซีย และจีน รวมทั้งเยอรมนีและอิหร่าน เพื่อลดการเผชิญหน้าและหาทางออกร่วมกันเกี่ยวกับการต่ออายุมาตรการคว่ำบาตรการค้าอาวุธกับอิหร่านซึ่งจะสิ้นสุดใน 18 ต.ค.63 ตามข้อตกลงนิวเคลียร์ (The Joint Comprehensive Plan of Action: JCPOA) อย่างไรก็ดี รัสเซียและจีนคัดค้านการลงมติดังกล่าว ขณะที่สหรัฐฯ ยืนยันว่าจะใช้วิธีการทางการทูตทุกวิถี เพื่อต่ออายุมาตรการดังกล่าว

▶ สถานการณ์ Covid-19

เมื่อ 27 ส.ค.63 ประธานาธิบดีรัสเซียยืนยันว่า วัคซีน Sputnik V ที่สถาบันวิจัยด้านโรคระบาดและจุลชีววิทยา Gamaleya ของสาธารณสุขของรัสเซียพัฒนาขึ้น ผ่านการทดสอบทางคลินิกกับสัตว์และอาสาสมัคร สามารถสร้างภูมิคุ้มกันโรค COVID-19 อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้ง ยืนยันว่าลูกสาวของประธานาธิบดีปูตินเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครทดสอบวัคซีนดังกล่าวยังคงมีอาการปกติ ทั้งนี้ เมื่อ 5 ก.ย.63 นักวิทยาศาสตร์รัสเซียตีพิมพ์รายงานเป็นครั้งแรกเกี่ยวกับวัคซีน Sputnik V ที่ผ่านการทดสอบแล้วแสดงสัญญาณการสร้างภูมิคุ้มกัน สามารถกระตุ้นให้เกิดภูมิคุ้มกันในอาสาสมัครทั้ง 76 คนในการทดสอบขั้นต้นเมื่อ มิ.ย.-ก.ค.63 ที่ผ่านมา ขณะที่ผลการทดสอบล่าสุดยังไม่พบผลข้างเคียงใด ปัจจุบันได้มีการเริ่มฉีดให้กับคลินิกผู้ป่วยนอกจำนวน 3 แห่งในกรุงมอสโกเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งวัคซีนดังกล่าวมี 27 ประเทศที่ให้ความสนใจสั่งซื้อ ได้แก่ เบลารุส อาเซอร์ไบจาน บราซิล เวเนซุเอลา และคาซัคสถาน เป็นต้น

จากการสัมมนาทางวิชาการว่าด้วยการป้องกันและควบคุมโรค COVID-19 ที่มหาวิทยาลัย Guangdong Pharmaceutical ณ เมืองกว่างโจว ประเทศจีน จัดโดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจีน และมหาวิทยาลัย Sino-Russian Alliance of Medical ว่าจีนและรัสเซียมีแผนจะร่วมกันทดลองทางคลินิกของวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 เพื่อเรียนรู้ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับเทคโนโลยีและวิธีการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค พร้อมกับระบุว่า โรค COVID-19 มีพัฒนาการรวดเร็วในหลายประเทศ ซึ่งประเทศเหล่านั้นควรใช้โอกาสเรียนรู้ประสบการณ์จากรัสเซียด้วยเช่นกัน

▶ บทสรุป

รัสเซียมีความพยายามแสดงแสนยานุภาพทางการทหารและการป้องกันประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งจากการพัฒนาอาวุธยุทธโธปกรณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ จัดตั้งกองกำลังเพื่อการซ้อมรบฉุกเฉินเพื่อรับมือกับการก่อการร้ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงเป็นผู้ส่งออกระบบป้องกันขีปนาวุธให้แก่ประเทศคู่ค้าของรัสเซียเอง ซึ่งอาจนำไปสู่สถานการณ์การแข่งขันการสะสมอาวุธ (Arms Race) ได้ในที่สุด แนวโน้ม/ท่าทีของการดำเนินงานนโยบายทั้งทางด้านการทหารและการเมืองของรัสเซีย นั้น น่าจะมีความเชื่อมโยงต่ออย่างไร้อยู่ต่อ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ นางสาวปณณา โชติชินชาวี

สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ ด้านสังคม

◆ ยุโรปเตือนว่าโลกเสี่ยงเผชิญการก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพ หลังพบสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 โดยเมื่อวันที่ 25 พ.ค. 63 คำเตือนของคณะมนตรียุโรปกล่าวถึงสถานการณ์โลกภายหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 จะต้องเผชิญการก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพมากขึ้น เช่น ไวรัส แบคทีเรีย โดยผู้ก่อการร้ายอาจอาศัยบทเรียนและประสบการณ์ที่พบจากช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวทั่วโลก โดยคณะมนตรียุโรปยังขอให้ชาติร่วมมือกันอย่างแข็งขันเพื่อป้องกันภัยด้านความคุกคาม

◆ เยอรมนีเผชิญการประท้วงต่อต้านมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 เกิดการประท้วงต่อต้านมาตรการควบคุมโรค COVID-19 ในกรุงเบอร์ลิน เมื่อวันที่ 29 ส.ค. 63 กลุ่มผู้ประท้วงประมาณ 38,000 คน รวมตัวประท้วงตามจุดต่าง ๆ ในกรุงเบอร์ลิน เนื่องจากไม่เห็นด้วยกับการบังคับใช้มาตรการควบคุมโรค COVID-19 และไม่เชื่อข้อมูลเกี่ยวกับโรค COVID-19 ของรัฐบาล โดยกลุ่มผู้ประท้วงบางส่วนปะทะกับ จนท. ตำรวจกว่า 3,000 นาย ที่พยายามสลายการประท้วง เนื่องจากกลุ่มผู้ประท้วงละเมิดมาตรการควบคุมโรค COVID-19 ทั้งการบังคับสวมหน้ากากอนามัย และการเว้นระยะห่างทางสังคม ส่งผลให้มีการจับกุมกลุ่มผู้ประท้วงกว่า 300 คน ด้านทางการกรุงเบอร์ลินแถลงโจมตีกลุ่มผู้ประท้วงที่ก่อเหตุความไม่สงบว่าเป็นกลุ่มนิยมความรุนแรง ขณะที่ นรม.แอนเกลา แมร์เคิล ของเยอรมนีเรียกร้องให้ประชาชนปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรค COVID-19 อย่างเคร่งครัด หลังจากเยอรมนีพบผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้นในช่วงหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา และมีผู้เสียชีวิตมากกว่า 9,000 ราย

▶ ด้านเศรษฐกิจ

◆ บริษัทน้ำมันบีพีของอังกฤษจะปลดพนักงานกว่า 10,000 ตำแหน่งทั่วโลกภายในสิ้นปี 2563 เมื่อวันที่ 8 มิ.ย.63 นาย Bernard Looney ประธานบริหารของบริษัทบีพี (BP) กล่าวว่าบริษัทจะพนักงานประมาณ 10,000 ตำแหน่งทั่วโลกภายในสิ้นปี 2563 ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่เป็นพนักงานที่ทำงานในสำนักงาน เนื่องจากบริษัทได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้อุตสาหกรรมน้ำมันได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจชะลอตัว ประกอบกับราคาน้ำมันลดลงและบริษัทไม่สามารถทำกำไรได้ ส่งผลให้มีหนี้สินเพิ่มขึ้น 6,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีนี้ได้ ทั้งนี้ บริษัทบีพีมีพนักงานกว่า 70,000 คนใน 80 ประเทศทั่วโลก

◆ สหภาพยุโรปบรรลุข้อตกลงแผนกระตุ้นเศรษฐกิจมูลค่า 7.5 แสนล้านยูโร เมื่อวันที่ 21 ก.ค.63 ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปบรรลุข้อตกลงในแผนกระตุ้นเศรษฐกิจมูลค่า 750,000 ล้านดอลลาร์ (858,000 ล้าน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

ของอำนาจประธานาธิบดีปูติน เป็นผลมาจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2563 เนื้อหาส่วนหนึ่งมีผลอนุญาตให้ประธานาธิบดีปูตินสามารถลงสมัครรับเลือกตั้งต่อเนื่องได้ในปี.ศ. 2567 (เกิน 2 สมัย) ซึ่งจะทำให้สามารถครองอำนาจได้อย่างยาวนานถึงปี.ศ. 2579 ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 ในปัจจุบัน รัสเซียถือว่ามีความสำเร็จสูงต่อการผลิตวัคซีน “Sputnik V” ซึ่งถ้าวัคซีนดังกล่าวสามารถป้องกัน Covid-19 จะทำให้รัสเซียเป็นมหาอำนาจที่บทบาทนำภายใต้ระเบียบโลกใหม่ในอนาคตอันใกล้

ดอลลาร์สหรัฐ) สำหรับช่วยเหลือประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 เฉพาะอย่างยิ่ง สเปนและอิตาลีที่มีหนี้สินจำนวนมากและพยายามโน้มน้าวให้สมาชิกประเทศอื่นเห็นชอบกับข้อตกลงดังกล่าว ที่ถูกคัดค้านอย่างรุนแรงจากกลุ่มประเทศสมาชิกทางเหนือ อาทิ เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย สวีเดน เดนมาร์ก และฟินแลนด์ ซึ่งเห็นว่ามาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจไม่มีความจำเป็นและไม่เห็นด้วยกับการแจกเงินให้เปล่าแก่ประเทศสมาชิกทางใต้ที่มีแนวโน้มการใช้เงินงบประมาณหละหลวม แต่ควรให้ความช่วยเหลือในลักษณะเงินกู้ ทั้งนี้ ข้อตกลงดังกล่าวใช้เวลาหรือนานกว่า 5 วัน โดยคณะมนตรียุโรปจะระดมเงินจากตลาดทุนในนามของสมาชิก 27 ประเทศ และนำมาจัดสรรเป็นเงินให้เปล่าแบบไม่ต้องใช้คืนจำนวน 390,000 ล้านยูโร และอีก 360,000 ล้านยูโรเป็นเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ โดยประเทศที่ขอรับเงินช่วยเหลือจะถูกควบคุมการใช้จ่ายอย่างเข้มงวดและจะต้องดำเนินนโยบายให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของยุโรปทั้งการปฏิรูปเศรษฐกิจและการรักษาสิ่งแวดล้อม

◆ ภาคธุรกิจเยอรมนีคาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบจากมาตรการเฝ้าระวังโรค COVID-19 ผลสำรวจของสถาบันเศรษฐกิจ Ifo ในเยอรมนี เผยแพร่เมื่อ 10 ส.ค.63 ถึงผลการสำรวจความเห็นจากบริษัท 8,500 แห่ง ระบุว่าภาคธุรกิจต่าง ๆ ประเมินแนวโน้มว่าภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ อาจต้องเผชิญกับผลกระทบจากมาตรการจำกัดด้านสังคมเพื่อควบคุมโรค COVID-19 ต่อไปอีกระยะ อันจะส่งผลกระทบต่อลูกค้าที่ซื้อสินค้าหรือใช้บริการภาคธุรกิจ ดัชนีดังกล่าวสะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจและสถานการณ์ภาคธุรกิจเยอรมนีที่ยังไม่มีสัญญาณฟื้นตัวชัดเจนในระยะใกล้ โดยประเมินว่าภาคธุรกิจบันเทิงจะได้รับผลกระทบหนักที่สุดที่ 13 เดือน ภาคศิลปะ วัฒนธรรม และอาหาร จะได้รับผลกระทบอีก 11 เดือน ภาคธุรกิจบริการ จะได้รับผลกระทบอีก 8.9 เดือน ภาคการศึกษาและการดูแลเด็ก จะได้รับผลกระทบอีก 10 เดือน ขณะที่ภาคธุรกิจที่พักและโรงแรม จะได้รับผลกระทบอีก 9.3 เดือน

▶ บทสรุป

ในช่วงเวลาดังกล่าวยุโรปได้เผชิญกับสถานการณ์ COVID-19 มาอย่างหนักหน่วงซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนั้นผลพวงของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ยังทำให้เกิดความไม่สงบขึ้นภายในประเทศ เพราะมาตรการต่าง ๆ ที่ทางการได้ออกมาเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดนั้น ได้ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตมีความยากขึ้น ทั้งการสวมหน้ากากตลอดเวลาในที่สาธารณะหรือการล็อกดาวน์ปิดพื้นที่บางแห่ง จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่พอใจและประท้วงต่อมาตรการดังกล่าว และด้วยเหตุนี้จึงนำไปสู่ช่องว่างของการก่อการร้ายรูปแบบใหม่ด้วยอาวุธชีวภาพที่อาศัยบทเรียนจากการแพร่ระบาดในครั้งนี้ เพราะสามารถสร้างผลกระทบแบบวงกว้างได้มากกว่าการก่อการร้ายรูปแบบเดิม ๆ จึงเป็นเหตุที่ทั้งโลกต้องคอยเฝ้าระวัง อีกทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่ทำให้ทั้งโลกต้องหยุดชะงักนั้นคือความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจ ที่สร้างความเสียหายอย่างมาก ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับบุคคล เศรษฐกิจโลกต้องติดลบคนตกงานเพิ่มมากขึ้น และนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ความท้าทายตามแนวแม่น้ำโขง : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ระหว่างวันที่ 28-31 ก.ค.63 ณ โรงแรมแคนทารี อยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา โดยมี พล.อ.ต. ภูมิไฉ เลขสุนทรทราคร ผอ.ศสย.สปท. เป็นประธาน และวิทยากรประกอบด้วย (1) คุณสุชาติ ศิริจัสกุล ผอ.ส่วนเทคโนโลยีและมาตรฐาน สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ (2) รศ.ดร.พิทยา สุวคันธ์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มธ. และ (3) คุณเพียรพร ดีเทศน์ ผอ.รณรงค์ประเทศไทย องค์กรแม่น้ำนานาชาติ มีประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

➢ **การพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน: มุมมองด้านกลไกระดับภูมิภาค** มีดังนี้ (1) **กรอบความร่วมมือคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission: MRC)** ถือเป็นกลไกระดับภูมิภาคภายใต้การพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน ที่จัดตั้งตามกฎหมายระหว่างประเทศ และค้ำประกันจากรัฐบาลประเทศสมาชิกในปี พ.ศ.2538 โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทช.) เป็นเลขานุการฯ ทั้งนี้ กรอบความร่วมมือ MRC มีระเบียบปฏิบัติตามความตกลงฯ ต่อการบริหารจัดการน้ำของประเทศสมาชิก ประกอบด้วย ระเบียบปฏิบัติเรื่องการแลกเปลี่ยนและการใช้ข้อมูลและข้อเสนอแนะร่วมกัน ระเบียบปฏิบัติเรื่องการแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้าและข้อตกลง ระเบียบปฏิบัติเรื่องการติดตามตรวจสอบการใช้น้ำ ระเบียบปฏิบัติเรื่องการรักษาปริมาณการไหลของน้ำในแม่น้ำโขงสายประธาน และระเบียบปฏิบัติเรื่องการจัดการคุณภาพน้ำในแม่น้ำโขงสายประธาน (2) **ความท้าทายต่อกลไกในระดับภูมิภาคตามแนวแม่น้ำโขงที่สำคัญ** ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อันมาจากการพัฒนาต่าง ๆ

ในกลุ่มแม่น้ำโขง, การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ที่ส่งผลให้เกิดน้ำท่วม และน้ำแล้ง, การพัฒนาความเชื่อมโยงภายในภูมิภาค (Connectivity) ซึ่งจะเป็ปัจจัยเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน และการติดต่อสื่อสารของประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง แต่ในทางกลับกันก็นำมาซึ่งผลกระทบในลักษณะข้ามพรมแดน และระบบเทคโนโลยีและดิจิทัลที่กำลังเข้ามาเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขง เช่น เชื้อเพลิงไฟฟ้า พลังน้ำ การประมง และการเดินเรือ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนิเวศในแม่น้ำโขงในระยะยาว (3) **สหรัฐฯ และเงินต่างเข้ามาสืบบทบาทผ่านกลไกอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง** เช่น สหรัฐฯ ภายใต้กรอบความร่วมมืออริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Lower Mekong Initiative: LMI) และมิตรประเทศลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Friends of the Lower Mekong: FLM) สำหรับจับจ่ายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (Mekong-Lancang Cooperation: MLC) ดังนั้นประเทศที่เกี่ยวข้องยังจำเป็นต้องมีการผลักดันความร่วมมือในเรื่องการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน และเชื่อมประสานการดำเนินงานร่วมกับกรอบความร่วมมืออื่น ๆ ในภูมิภาค

➢ **การพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน: มุมมองด้านองค์กรระหว่างประเทศ** มีดังนี้ (1) **อุปสรรคในการพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืนในประเทศไทย** การขาดการเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ได้รับผลกระทบและ

สาธารณชนในพื้นที่ การแจ้งเตือนจากภาครัฐไม่สามารถให้ข้อมูลที่ทันการณ์แบบ Real-Time และเพียงพอแก่ชุมชนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำโขง ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเปิดเผยข้อมูลการแจ้งเตือนระดับน้ำจากภาครัฐ มีการผลักดันโครงการเชื่อมแม่น้ำโขง ซึ่งสวนทางกับความต้องการไฟฟ้าในประเทศที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจากวิกฤตโควิด-19 ผู้ได้ผลประโยชน์จากการสร้างเขื่อนมีเพียงบางกลุ่ม เช่น บริษัทเอกชนและธนาคาร ยังไม่มีการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงเพียงเฉพาะการเป็นแหล่งน้ำสำหรับผลิตไฟฟ้าเท่านั้น และแม้จะมีการใช้เทคโนโลยีในการช่วยเรื่องการอพยพ หรือวางไข่ของปลาในแม่น้ำโขง แต่ยังไม่มียเทคโนโลยีใดในการสร้างปรากฏการณ์ดังกล่าวทางธรรมชาติได้ (2) **สำหรับความคืบหน้าของโครงการระเบิดแก่งแม่น้ำโขงหรือโครงการปรับปรุงร่องน้ำทางเดินเรือในกรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (Mekong-Lancang Cooperation)** ในปัจจุบันได้มีความเห็นชอบในการยุติการดำเนินโครงการดังกล่าว ซึ่งได้สร้างความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้โครงการดังกล่าวได้มีการเริ่มในปี 43 แต่ปัจจุบันโครงการดังกล่าวได้ชะลอไปในช่วงปี 48 แต่กลับมาเริ่มโครงการอีกครั้งในปี 60 ซึ่งมีการคัดค้านต่อต้านโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง และ ก.พ.63 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบรายงานผลการดำเนินงานเบื้องต้น (Preliminary Work) จนนำมาสู่การยุติการดำเนินโครงการดังกล่าวในปัจจุบัน

➢ **แนวทางในการสร้างโอกาสและความร่วมมือด้านความมั่นคงแบบองค์รวม ตามแนวทางแม่น้ำโขงในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน** มีดังนี้ (1) **แนวทางในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน** ได้แก่ หลักการเป็นเพื่อนบ้านที่ดี (Principle of Good Neighborliness) โดยปฏิบัติตามข้อตกลง สนธิสัญญา อนุสัญญา กฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ การบูรณาการ/ ประสานความร่วมมือในการปฏิบัติการของแต่ละภาคส่วนอย่างเป็นระบบ เช่น ด้านพลังงาน การเชื่อมโยงระบบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ และความมั่นคงทางอาหาร เป็นต้น ควรมีการศึกษาความคุ้มค่าในการลงทุนโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ นำแนวคิดการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) มาใช้ในการพัฒนาพื้นที่ และการแบ่งปันและการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงร่วมกัน (2) **มีการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติร่วมกัน** ทั้งฝ่ายไทย และ ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรน้ำที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดร่วมกัน ตลอดจนการฟื้นฟูระบบนิเวศน์ การหาแหล่งน้ำสำรอง การขยายพันธุ์ปลา การประกอบอาชีพประมงเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น (3) **เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการแจ้งการปรึกษาหารือล่วงหน้าและข้อตกลง (Procedures for Notification, Prior Consultation and Agreement: PNPCA)** ตามกรอบความร่วมมือคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission: MRC) ที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกในการวางแผนบริหารจัดการน้ำในระดับภูมิภาคร่วมกัน

2. การประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุม ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 เรื่อง “ความมั่นคงใหม่ในยุคหลัง COVID-19” ระหว่างวันที่ 5-6 สิงหาคม 2563 ณ ห้องศรีวรา เอ โรงแรมทาวน์ อิน ทาวน์ กรุงเทพฯ โดยมี พล.อ.ต.

ภูมิใจ เลขสุนทรการ ผู้อำนวยการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธาน วิทยากรประกอบด้วย (1) ดร.ศรพล ตูลยะเสถียร รองผู้จัดการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หัวหน้าสายงานวางแผนกลยุทธ์องค์กร ฝ่ายต่างประเทศและ

ฝ่ายวิจัย (2) ดร.วรมณิก นาควัชระ บิดีงเฮาส์ ผู้อำนวยการบริหาร สมาคมการค้านวัตกรรมเพื่อการเกษตรไทย (TAITA) (3) คุณอนรรฆ พิทักษ์ธานิน นักวิจัย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (4) ร.อ.ดร.ชาคริต ศึกษากิจ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท เวชธานี จำกัด (มหาชน) (5) ผศ.น.พ.พลวรรธน์ วิฑูรกลขิต ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และ (6) ดร.สมไทย วงษ์เจริญ เจ้าของ บริษัท วงษ์พาณิชย์ จำกัด ประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

▶ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ : เศรษฐกิจใหม่หลัง COVID-19

(BCG : Bio-Circular-Green Economy) ปัญหาด้านเศรษฐกิจไม่ได้มีสาเหตุหลักมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เท่านั้น แต่ยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่ทำให้เศรษฐกิจของโลกเกิดการชะลอตัว หากเปรียบเทียบกับวิกฤติเศรษฐกิจที่เคยเกิดขึ้นในอดีตจะเห็นว่า วิกฤติเศรษฐกิจด้นอย่าง

นี้มีผลกระทบต่อไทยและอาเซียนโดยตรง แต่เศรษฐกิจของสหรัฐฯ ยุโรป และจีนยังคงมีอัตราการเติบโตที่ดี วิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ของสหรัฐฯ และยุโรป แต่เศรษฐกิจของจีนและอาเซียนยังคงมีอัตราการเติบโตที่ดี และ วิกฤติเศรษฐกิจใน

ยุคโควิด-19 ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะประเทศใดประเทศหนึ่ง แต่มีผลให้เศรษฐกิจอยู่ในภาวะชะลอตัวทั่วโลก แนวโน้มของทิศทางเศรษฐกิจในอนาคต คือ (1) มีการใช้และพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital) มากขึ้น (2) การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืนภายใต้หลักการ “ESG” และ (3) มีความสามารถในการปรับตัว

▶ ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) : วิถีเกษตรใหม่

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้คนรุ่นใหม่มีความสนใจในการทำเกษตรโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ

รัชกาลที่ 9 เพิ่มมากขึ้น แต่การประกาศยกเลิกการใช้สารเคมีทางการเกษตร 3 ชนิด ได้ส่งผลกระทบต่อทางเกษตรที่จะนำไปสู่ปัญหาของการลักลอบนำเข้าสารเคมี ในการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ (1) ควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามา มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในแผนงานและ

นโยบายยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรร่วมกับรัฐบาลมากขึ้น (2) ส่งเสริมภาคการเกษตรแบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) (3) การจัดการสารเคมีด้วยวิธีการที่เหมาะสม (4) การพัฒนาสารเคมีและเทคโนโลยีทางการเกษตรของไทย และ (5) สร้างความตระหนักรู้ให้กับเกษตรกรในการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง

▶ Gig Worker แรงงานนอกระบบกับความมั่นคงของประเทศ

Gig Worker เป็นลักษณะของการทำงานแบบการจ้างรายครั้ง ไม่มีพันธะสัญญาระยะยาว มีรายได้ที่ไม่แน่นอน และมีความสัมพันธ์กับรูปแบบงานใน 3 ประการ คือ งานรูปแบบเก่าทั้งที่อยู่

ในระบบและนอกระบบ งานรูปแบบเก่า บนความสัมพันธ์การจ้างงานแบบใหม่ และงานรูปแบบใหม่ในอนาคตที่เกิดขึ้น ผลกระทบจากการทำงานในรูปแบบ Gig worker มีการจ้างงานรายครั้งผ่านเครือข่ายดิจิทัลมากขึ้น ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการทำงาน โดยเฉพาะการเข้าถึงเทคโนโลยี ทักษะความรู้ ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เท่าเทียม

▶ ความมั่นคงด้านสุขภาพ (Health Security) : ยกระดับ

การสาธารณสุขและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดของต่างชาติในการเข้ามาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือ (1) ความสามารถในการใช้จ่าย (2) เป็นศูนย์กลางของภูมิภาค (3) มีแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเชี่ยวชาญ (4) มีบริการที่เป็นเลิศ (5) มีการรักษาแบบองค์รวม และแพทย์ทางเลือก (6) บริการการขายแบบเหมารวม (7) มีการลดขั้นตอนในการเข้าประเทศสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามารับการรักษาในไทย และ (8) ไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมของชาวต่างชาติ

▶ Digital Citizen กับความมั่นคงหลัง COVID-19

พลเมืองดิจิทัล (Digital Citizen) คือ ประชาชนผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจและเคารพต่อระเบียบและกฎหมาย สำหรับประเทศไทยมีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตประมาณ 53 ล้านคน อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตคิดเป็นร้อยละ 75 ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 แอปพลิเคชัน “ไทยชนะ” จึงเป็นหนึ่งในเครื่องมือเพื่อมาตรการผ่อนปรนที่ใช้สำหรับร้านค้า ที่มีผู้ใช้งานมากกว่า 40 ล้านคน เพื่อเก็บข้อมูลการเข้าใช้งานพื้นที่ชุมชน และเป็นประโยชน์ในการติดตาม ป้องกัน และควบคุมการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อโควิด-19

► ความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : การบริหารจัดการขยะ ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้มีอยู่มากกว่า 1,400 ชนิด แต่มีขยะที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่โดยการแปรรูปมีจำนวนมากกว่า 40,000 ชนิด ในส่วนของขยะที่ไม่สามารถเข้ากระบวนการรีไซเคิลได้ จะสามารถนำเข้าสู่กระบวนการแปรรูปผลิตเป็นเชื้อเพลิงทดแทนจากขยะ แนวทางและข้อ

เสนอแนะการบริหารจัดการกับขยะของประเทศไทย คือการขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนนำไปสู่การเป็นสังคมปลอดขยะตามหลัก “3Rs” คือ คิดก่อนใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) นำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ลดจำนวนการใช้พลาสติก Polyvinylchloride (PVC) ส่งเสริมภาคการผลิตปรับปรุงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Design) การส่งเสริมให้มีโครงการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว การส่งเสริมการแปรรูปขยะให้เป็นเชื้อเพลิงทดแทน

3. การประชุมทางวิชาการ “SSC Academic Day”

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมทางวิชาการ “SSC Academic Day” เมื่อวันที่ 27 ส.ค.63 ณ โรงแรมทาวน์ อิน ทาวน์ กรุงเทพฯ โดยมี พล.อ.ต. ภูมิไฉ เลขสุนทรกร ผอ.ศสย. สปท. เป็นประธาน โดยมีการนำเสนอผลงานวิชาการของ ศสย.สปท. ดังนี้

- ◆ งานวิจัย เรื่อง ความท้าทายตามแนวแม่น้ำโขง : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ◆ งานวิจัย เรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษตาก

- ◆ เอกสารการศึกษาทางวิชาการ (Working Paper) เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนกองทัพไทยสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล
- ◆ เอกสารประเมินยุทธศาสตร์เรื่อง Thailand Strategic Security Review 2020
- ◆ เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เรื่อง ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) กับจุดเปลี่ยนของสงครามในอนาคต
- ◆ เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เรื่อง วิกฤต COVID-19 สะท้อนความมั่นคงของอาเซียน
- ◆ เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เรื่อง บทบาททหารหญิงกับภารกิจด้านการทหาร

4. การประชุมแลกเปลี่ยนทางวิชาการระหว่างศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กับสถาบัน China Institutes of Contemporary International Relations (CICIR) สปจ.

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมแลกเปลี่ยนทางวิชาการระหว่าง ศสย.สปท. ร่วมกับสถาบัน China

Institutes of Contemporary International Relations (CICIR) สปจ. โดยมี พล.อ.ต. ภูมิไฉ เลขสุนทรกร ผอ.ศสย.สปท. เป็นประธานฯ ร่วมกับ Maj. Gen. Du Nongyi (Ret.) Chairman’s representative of CISS และคณะฯ ในหัวข้อ “SSC, NDSI-CICIR Academic Exchange: Global & Regional Security after COVID-19 Outbreak” เมื่อวันที่ 9 ก.ค.63 ณ ห้องประชุม ศสย.สปท. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนและขยายความร่วมมือ

ทางวิชาการระหว่างหน่วยงานวิชาการระดับยุทธศาสตร์ของ ทท. (ศสย.สปท.) กับสถาบันการศึกษาทางยุทธศาสตร์ของ สปจ. ประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

► มุมมองของอาเซียนในการต่อสู้กับการระบาดของโรคโควิด-19 (ASEAN’s Perspective on the Combat against COVID-19 Outbreak) ที่ผ่านมอาเซียนมีความร่วมมือในการรับมือกับโรคโควิด-19 โดยใช้กลไกของอาเซียนและประเทศคู่เจรจา เช่น (1) การประชุมสุดยอดอาเซียน สมัยพิเศษ ว่าด้วยโรคโควิด-19 (Special ASEAN Summit on Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) (2) การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 36 และ (3) การประชุมหารือสมัชชาพิเศษระหว่างผู้นำอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ (อาเซียน+3)

► อาเซียนได้ให้ความสำคัญกับการรับมือกับโรคโควิด-19 โดยการยึดมั่นหลักการวิถิอาเซียน (ASEAN Way) เป็นแนวคิดหลักในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วม

กันในฐานะภูมิภาค โดยตระหนักว่าทุกประเทศมีสิทธิเสมอภาคในการดำเนินความร่วมมืออย่างเท่าเทียมกันในกรอบของอาเซียน และการรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) โดยมุ่งเสริมสร้างและแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันกับองค์กรระหว่างประเทศ ประเทศคู่เจรจา ภาควิชาการนอกของอาเซียน และประชาคมอาเซียน เพื่อป้องกันการระบาดที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงเพื่อปกป้องชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่เดียวกันก็รักษาความต่อเนื่องของการสร้างประชาคมอาเซียนเพื่อบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน การเติบโตอย่างครอบคลุม และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

➤ มุมมองในอนาคตเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างจีน-อาเซียน ในอนาคตหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (The Outlook of the Future China-ASEAN Cooperation after the Epidemic) ในมุมมองของประเทศไทย อาเซียนได้เรียนรู้จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ดังนี้ **ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ** จะมีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนความช่วยเหลือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นในอนาคต โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันเป็นสำคัญ **ด้านสาธารณสุข** อาเซียนมีความท้าทายต่อการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทั้งในด้านความสามารถและศักยภาพในการตอบสนองที่รวดเร็วต่อการ

ระบาด รวมถึงความแตกต่างด้านระบบสาธารณสุขระหว่างประเทศสมาชิก และการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานจำเป็นด้านสาธารณสุขที่จะใช้ในการตอบสนองต่อวิกฤตการระบาดของโรคโควิด-19 **ด้านเศรษฐกิจ** การเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียนเกิดการชะลอตัวถึงร้อยละ 10 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 **ด้านเทคโนโลยี** การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อการปรับตัวเข้าสู่สังคมดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด เนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานและการประชุม เสวนา และการสัมมนาต่าง ๆ มาเป็นการทำงานจากที่บ้านและในรูปแบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น **ด้านความมั่นคงทางอาหาร** การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อาจทำให้เกิดภาวะความไม่มั่นคงทางอาหาร ทำให้ผู้คน 265 ล้านคน ใน 55 ประเทศทั่วโลกและอาเซียนที่จะเผชิญความอดอยาก หรือเผชิญความไม่มั่นคงทางอาหารอย่างรุนแรงในปี 2563 นี้ และ**ความสำคัญของการมองภาพอนาคต** จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อาเซียนไม่ได้มีภาพอนาคตของโรคโควิด-19 ซึ่งอาจมาจากขีดจำกัดของ “ระบบการตรวจสอบสภาพแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์” รวมถึงมุมมองและประสบการณ์ของผู้จัดทำที่ทำให้การมองภาพอนาคตยังไม่มีกรอบคลุมเท่าที่ควร ซึ่งทำให้อาเซียนไม่สามารถที่จะเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

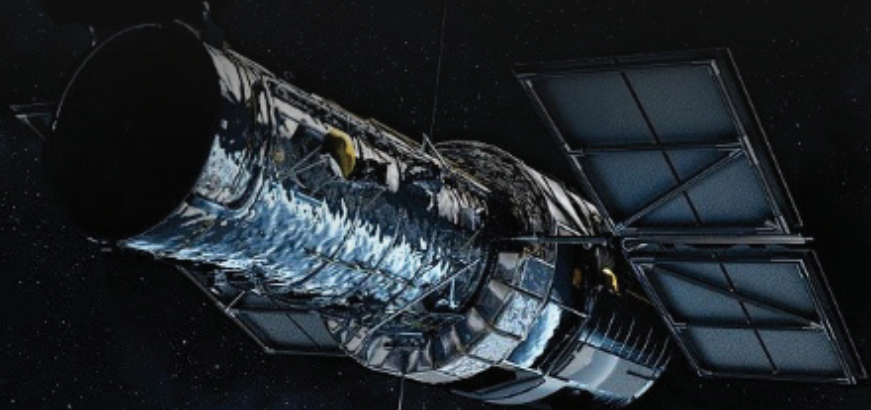
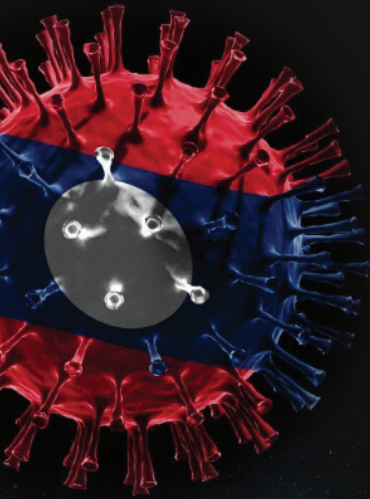
➤ โอกาสและความท้าทายในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างจีนกับอาเซียนในมุมมองของไทย มีดังนี้ (1) **การส่งเสริมความร่วมมือให้เป็นรูปธรรม** โดยมุ่งเน้นความร่วมมือแบบทวิภาคีระหว่างอาเซียนและจีน ผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยควรมีการกำหนดแผนการดำเนินงานและมาตรการในการรับมือกับโรคระบาดอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม เสริมสร้างการหารือเชิงนโยบายและการแลกเปลี่ยนพัฒนาการล่าสุดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านกลไกที่มีอยู่แล้ว (2) **ความร่วมมือด้านสาธารณสุข** โดยอาศัยกรอบความร่วมมือของอาเซียนและจีน โดยเฉพาะกรอบอาเซียน+1 ในการสร้าง “ความร่วมมือด้านการรับมือเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุข” (3) **ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ** เพื่อให้การกระตุ้นเศรษฐกิจระดับภูมิภาคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจีนสามารถให้ความช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนผ่านธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB) รวมทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (4) **ความร่วมมือด้านเทคโนโลยี** เพื่อการตอบสนองต่อประเด็นต่าง ๆ เช่น ประเด็นเกี่ยวกับโรคระบาดและการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติในอาเซียน ให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมและเสวนาแบบออนไลน์ระหว่างกันเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างทันท่วงที (5) **ความร่วมมือด้านความมั่นคงทางอาหาร** อาเซียนและจีนควรมีความร่วมมือผ่านกรอบอาเซียน+3 โดยใช้องค์กรสำรวจข้าวฉุกเฉินของอาเซียน+3 เพื่อตอบโจทยภาวะวิกฤต โดยเฉพาะเรื่องข้าว ซึ่งประเทศไทยมีความพร้อมที่จะเป็นผู้ขายข้าวภายใต้ความตกลงนี้ และ (6) **การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับหน่วยงานคลังสมองอาเซียนและจีนควรมีการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ** โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การร่วมกันมองภาพอนาคต และการตรวจสอบสภาพแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญความท้าทายใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยความร่วมมือผ่านกลไกการประชุม “China-ASEAN Think Tank”

➤ **สำหรับทิศทางของข้อริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ของจีน** ซึ่งจีนได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจ ภายหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโดยใช้เศรษฐกิจในรูปแบบดิจิทัล รวมถึงการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ให้มีความสำคัญกับนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษทางด้านอุตสาหกรรม ทั้งนี้ จีนยังให้ความสำคัญกับความร่วมมือกับอาเซียนและไทย ผ่านเส้นทางสายไหมทางดิจิทัล (Digital Silk Road)

➤ **มุมมองเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงของโลกและเอเชีย (Perspectives on Global and Asia Security Architecture)** ปัจจุบันโลกอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้โลกสามารถเชื่อมโยงกันได้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้เกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ๆ ขึ้น เช่น ภัยทางด้านสิ่งแวดล้อม การก่อการร้าย รวมถึงโรคระบาด เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะสามารถส่งเสริมความร่วมมือในการรับมือกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นได้ เช่น การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้น จีนได้มีการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี ซึ่งจีนได้ให้ความร่วมมือและช่วยเหลืออาเซียนในการจัดการกับโรคโควิด-19 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการนำความร่วมมือระหว่างประเทศมาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างดี

วิสัยทัศน์ ศคย. (Vision)

เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้าง
และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านยุทธศาสตร์
และความมั่นคง ด้วยการเป็น
DIGITAL และ SMART ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในอาเซียน
Strategic wisdom for people

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 02-275-5716 www.sscthailand.org